

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо
про
Україну!

Рік 123, ЧИСЛО 40, П'ЯТНИЦЯ, 30 ВЕРЕСНЯ 2016 РОКУ

1893

Vol. 123, No. 40, FRIDAY, SEPTEMBER 30, 2016 \$2.00

ПРОВІДНА ТЕМА ДНЯ

„Найбільший корупціонер“

Петро Часто

Під невинним тиском з боку громадських активістів, українська правоохоронна система змушена подавати все нові й нові докази очищення влади від користолюбних чиновницьких зловживань, від нахабного здириництва і хабарництва. Ледве не кожного дня оголошуються імена злочинців. Останній випадок: спійманий на гарячому член Вищої ради юстиції Павло Гречківський. Йдеться про хабар сумою 500 тис. дол. Мабуть, цей „член“ вже не раз збагачувався за рахунок посади, якщо їздить на „Мейбахові“ – авті, що коштує понад 1 млн. дол.

Тільки чомусь не йме віри українське суспільство усім цим „викриттям“, сприймаючи їх як нарочиті, позірні винятки, котрі лише підтверджують реальність закоріненої в державні структури корупції. Чільні законники дуже хочуть почути нарешті заслужену похвалу на свою адресу, а чують одні й ті ж докори, тому певну частку свого праведного гніву повертають, мимовільно чи свідомо, проти критиків.

І швидше за все – свідомо, бо групка непохитних антикорупціонерів-опонентів опинилася в самісінькому центрі політичного авангарду – у депутатській фракції Блюку Петра Порошенка. Це робить боротьбу з ними дуже незручною і досить непевною для влади, хоч досвід такої боротьби вона вже має: згадаймо хоч би, як успішно були дискредитовані прокурори Віталій Касько і Давид Сакварелідзе або як триває дискредитування голови правління Центру протидії корупції Віталія Шабуніна чи міського голови Львова Андрія Садового. В кожному разі, у цьому вмінні – знайти в чужому оці трісочку – вищому українському політикумі не відмовиш.

Й тут така щаслива нагода – назвати корупціонером самого Сергія Лещенка! Найгострішого, найнепримиреннішого і найдоказовішого розслідувача корупції у вищих ешелонах української влади. Як же він обрид тим „ешелонам“, як би вони бажали втопити його в ложці води! Або хоч би витіснити цю „паршиву вівцю“ з бездоганної отари „БПП“! Або хоч якоюсь мірою позбавити його великої довіри, яку виявляє до нього українське громадянське суспільство.

І почалося полювання. Генеральний прокурор Юрій Луценко, довідавшись, що С. Лещенко братиме участь у щорічній конференції Ялтинської європейської стратегії „YES“ і навіть виступатиме на одній з її секцій, аж образився: мовляв, де буде він, туди моя нога не ступить, бо це для мене було б непристойно і неприйнятно. Таку ж ігнорантну позицію з великим вдоволенням зайняв і Міністер внутрішніх справ Арсен Аваков. І ще б! Адже С. Лещенко не один і не два рази публічно висловлювався за відставку А. Авакова.

А в чому ж уся справа? Як С. Лещенко потра-

(Закінчення на стор. 9)

Патріарх Святослав освятив університетський храм

ЛьВІВ. – У неділю, 11 вересня, Патріарх Української Греко-Католицької Церкви Святослав разом з членами Синоду УГКЦ освятив унікальний храм Святої Софії-Премудрости Божої, збудований на території студентського містечка Українського Католицького Університету.

Церква Святої Софії-Премудрости Божої є особливою святинею для України. Вона об'єднує одразу три храми: крипту Гробу Господнього, нижній храм святого Климента Папи Римського та головний храм Святої Софії – Премудрости Божої з душпастирським центром.

Крипта Гробу Господнього – сакральний простір у найнижчій частині святині, який символізує єрусалимський Храм Гробу Господнього.

Нижній храм св. Климента Папи Римського покликаний впроваджувати сучасну людину в ранньохристиянський період єдності Все-

Патріарх Святослав на освяченні храму Святої Софії-Премудрости Божої. (Фото: Прес-центр УКУ)

ленської Церкви. Своєю архітектурною артикуляцією храм перегукується зі стилем римського храму св. Климента (IV ст.), а також храму Святої Софії Царгородської (VI ст.) тих часів, коли літургічні традиції на Сході та Заході перебува-

(Закінчення на стор. 5)

Андрія Футейя обрано Президентом УККА

Андрій Футейя, новообраний президент Українського Конгресового Комітету Америки.

ГАРТФОРД, Коннектикат. – 23-25 вересня у цьому місті відбувся XXII Конгрес Українців Америки. Це зібрання, що скликається раз у чотири роки, є найвищим органом Українського Конгресового Комітету Америки (УККА).

Конгрес визначив основні напрями праці УККА на наступний період, а також обирає провід організації.

Новообраним президентом УККА став Андрій Футейя – почесний консул України в штаті Огайо.

До складу президії Крайової Екзекутиви також увійшли: Голова Крайової Ради Стефан Качарай, Екзекутивний заступник президента Михайло Савків, Секретар Марійка Дупляк та Скарбник Мирон Колінський.

Українська Всесвітня Координаційна Рада, Український Конгресовий Комітет Америки

Делегати на XXII Конгресі Українців Америки. (Фото: Ірена Реєнт-Савіяно)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ На Донбас перекинули військо

ЯСИНУВАТА, Донецька область. – 24 вересня до району Ясинуватої з Балашихи Московської області прибули підрозділи Центру спеціального призначення „Вітязь“ Федеральної служби військ Національної гвардії Російської Федерації. Бойовики розмінували ділянку в районі села Стила на Донеччині, але 22 вересня, за наказом російського командування, повторно замінували цей район, наразивши на смертельну небезпеку місцевих мешканців. („Укрінформ“)

■ Колишній прем'єр повісився

ЛУГАНСЬК. – Російські засоби інформації повідомили, що один з ватажків угруповання „ЛНР“, колишній „голова Ради міністрів“ Геннадій Ципкалов учинив самогубство в ніч із 23 на 24 вересня. Раніше Г. Ципкалов був заарештований бойовиками за звинуваченням у „спробі державного перевороту“. 24 вересня Г. Ципкалова мали допитати і влаштувати йому очну ставку з іншим затриманим, одним із ватажків „Народної міліції ЛНР“ Віталієм Кисельовим. Г. Ципкалова тримали в одному з будинків „адміністративної влади“. Раніше цього тижня в Росії був убитий керівник харківської сепаратистської організації „Оплот“ Євген Жилін. Тим часом у Луганську зростає незадоволення режимом угруповання „ЛНР“ серед молоді. У ніч на 24 серпня, незважаючи на комендантську годину, група молодиків розгорнула в центрі міста український прапор. (Радіо Свобода)

■ Фальшували українські паспорти

МАРІЮПІЛЬ, Донецька область. – Колишні та діючі державні службовці, використовуючи службове становище, налагодили виготовлення та доставлення паспортів громадянина України на тимчасово окуповану територію. Протягом півроку четверо маріупольців (дві жінки – діючі співробітниця районного управління Державної міграційної служби та два чоловіки), за попередньою змовою виготовляли документи, які потім віддавали замовникам, що мешкають на непідконтрольній Україні території. Підроблений паспорт коштував 500 грн. 24 вересня правоохоронці провели обшуки за адресою орендованого злочинною групою приміщення та місцями мешкання всіх його учасників. Вилучено 40 паспортів на різних осіб, комп'ютерну техніку, фотопапір та 70 тис. грн. („Укрінформ“)

■ У банку крали гроші

КИЇВ. – 24 вересня Київська прокуратура оголосила підозру двом колишнім службовим особам банку „Київська Русь“ за фактом привласнення банківських фондів в особливо великих розмірах шляхом підроблення документів на видачу готівки з рахунків клієнтів. Зловмисникам вдалося заволодіти сумою понад 1 млн. грн. („Укрінформ“)

■ У Пекіні відкрили музей Шевченка

ПЕКІН. – 24 вересня у китайській столиці був заснований музей-галерея Тараса Шевченка. У його стінах цього ж дня відкрилася художня виставка „Нев'януча слава. Уклін Тарасові Шевченкові“. Експозиція об'єднала шевченківські роботи відомих китайських майстрів і понад 100 оригінальних гравюр з колекції Національного музею Т. Шевченка в Києві. Частина представлених експонатів раніше виставлялася у пекінській галереї „Пам'ятник тисячоліття“, а навесні та влітку була показана у Києві та Каневі. Посол України у КНР Олег Дьомін на церемонії відкриття музею підкреслив важливу роль музею у культурних взаєминах двох країн. („Укрінформ“)

■ Порт став Чорноморськом

ОДЕСА. – 24 вересня морський торговельний порт у Чорноморську став портом „Чорноморськ“. Назву Іллічівського порту привели у відповідність з новою назвою міста, перейменованого 18 лютого в рамках виконання закону про декомунізацію. („Укрінформ“)

ВИБОРИ ПО-КРЕМЛІВСЬКИ

Чи визнає світ російські вибори нелегітимними?

Євген Серєда

Верховна Рада України більшістю голосів підтримала проект постанови ч. 5135 про невизнання Україною легітимності виборів в Державну думу Росії сьомого скликання. За документ проголосували 264 депутати.

Депутати звернулися до Ради Безпеки та Генеральної Асамблеї ООН, парламентів інших держав, парламентських асамблей та міжнародних організацій з закликом не визнавати легітимність виборів до російського парламенту, їх результатів і правових наслідків і, відповідно, складу, повноважень, актів і рішень Держдуми.

Що з цього приводу думають наші партнери?

Євросоюз

ЕС не визнає виборів в Держдуму Росії тільки в анексованому Криму. Про це йдеться в заяві представника Зовнішньої дипломатичної служби ЕС.

При цьому наголошується, що європейська місія зі спостереження за виборами не здійснювала будь-якої діяльності на незаконно анексованих територіях Криму і Севастополя.

„Європейський Союз, як і раніше, непохитний у своїй підтримці територіальної цілісності і суверенітету України“, – підкреслюється в документі.

Франція

Французька влада теж не визнає законності участі жителів Криму у виборах депутатів Держдуми Росії. Про це заявив заступник офіційного представника Міністерства закордонних справ Франції Олександр Жіоржіні.

„Франція не визнає ні законність організації, ні результати голосування, яке відбулося в Криму 18 вересня“, – сказав він і нагадав, що позиція Парижу залишається незмінною: як і ЕС, він вважає незаконним анексію півострова Росією.

Польща і Чехія

„Міністерство закордонних справ Польщі не визнає результати виборів Державної думи Російської Федерації, здійснюваних на території Кримського півострова, що належить, згідно з законом, Україні“, – сказано в заяві.

Зазначається, що Польща і міжнародне співтовариство засуджують незаконну анексію Криму Росією.

Міністерство закордонних справ Польщі повністю підтримує заяву наглядової місії Бюро з демократичних інститутів і прав людини Організації з безпеки і співробітництва в Європі в частині попередньої оцінки виборів, зокрема в зв'язку з передвиборним періодом і організацією виборчої кампанії.

У свою чергу, Міністерство закордонних справ Чеської Республіки також заявило, що не визнає результати виборів у Держдуму Російської Федерації, проведених на Кримському півострові. „Чеська Республіка відповідно до політики ЕС не визнає і не визнає зараз незаконне приєднання Автономної республіки Крим та міста Севастополя до Російської Федерації“, – сказано в заяві. Члени Державної думи РФ, обрані в Криму, не будуть визнаватися чеською стороною як депутати російського парламенту.

Швеція і Данія

Швеція не визнає результати виборів на території Кримського півострова. Про це повідомила Міністер закордонних справ країни Марго Вальстрем в своєму Twitter.

Не визнає результатів російських парламент-

ських виборів в окупованому Росією Криму і Данія. Про це заявив Міністер закордонних справ Данії Крістіан Йенсен.

Великобританія

Міністерство закордонних справ Великобританії висловлює стурбованість проведенням думських виборів в Росії і підкреслює, що не визнає голосування на українському півострові. У відомстві також „вітають доповідь ОБСЕ щодо проведення думських виборів в Росії“, зокрема тезу про те, що вони були „прозоро організовані Центральною виборчою комісією“. Але при цьому додає: демократичні зобов'язання, як і раніше, викликають питання, і мали місце багаторазові процесуальні порушення.

Парламентська асамблея Ради Європи

У ПАРЕ критично оцінюють розклад політичних сил нового складу Держдуми Росії. Голова моніторингового комітету ПАРЕ Штефан Шеннах підкреслив, що ПАРЕ „не приймає вибори“ на території анексованого Росією півострова. „Якщо ми не можемо їхати на територію Криму, підготувати свій звіт, то ніхто не може визнати те, що там сталося“, – зазначив політик.

Він також нагадав, що російська влада не запросила моніторингову місію ПАРЕ спостерігати за парламентськими виборами. „Але ми вже знаємо їх результати, і вони не є добрим майбутнім для Росії“, – сказав він.

Канада і США

Канада не визнає результати виборів до Держдуми РФ, проведених на Кримському півострові. Про це повідомив Міністер закордонних справ Канади Стефан Діон. „Крим залишається невід'ємною частиною України, і Канада не визнає легітимність виборів в Державну думу РФ, проведених на півострові“, – зазначив С. Діон.

Сполучені Штати вітають звіт спостерігачів від ОБСЕ про вибори до російської Державної думи.

„Ми визнаємо, що Центральна виборча комісія Російської Федерації провела вибори прозоро, однак, відзначаємо висновок звіту про те, що на виборах негативно позначилися обмеження основних свобод і політичних прав, жорсткий контроль над засобами масової інформації та тиск на громадянське суспільство“, – підкреслюється в заяві Державного департаменту.

Попередній висновок

Таким чином, наші партнери покищо не визнають російські вибори тільки на території анексованого півострова. Чи варто Києву розраховувати на те, що світова спільнота визнає їх нелегітимними повністю? Така ймовірність, судячи з усього, невелика.

Але навряд чи це буде свідчити про те, що Захід не бажає йти на зустріч Україні на угоду нормалізації взаємин з Кремлем. Більш показово в даному випадку те, що ЕС нещодавно продовжив санкції проти російської влади.

США і Європа, якими б м'якими не звучали їхні заяви, грають, очевидно, в довгу гру – і не до нормалізації рівня загрози, що йде від путінської Росії, а до її повної неутралізації. Тут радше дивитися на послідовність дій, які застосовує Захід щодо Кремля, а не на стриманість його заяв.

„День“, 21 вересня

Євген Серєда – журналіст-міжнародник, Київ

ПРОМОВА НА КОНФЕРЕНЦІЇ „YES“**Україна не зверне з дороги свободи і демократії**

16 вересня Президент України Петро Порошенко відкрив у Києві пленарні засідання 13-ої щорічної зустрічі Ялтинської європейської стратегії „YES“ (Yalta European Strategy). Нижче вміщуємо текст промови.

Високоповажності, дорогі гості, пані та панове! Для мене велика честь – відкривати чергову Щорічну зустріч Ялтинської Європейської Стратегії.

Рік тому у цій залі ми обговорювали те, як доля нової України впливає на Європу і світ. Я припускаю, що тоді багато хто з присутніх, як і значна частина представників західних політичних і журналістських кіл, не могли уявити, як виглядатиме світ всього лише за рік.

Палаючий конфлікт на Близькому Сході, масштабні російські військові навчання на східних кордонах НАТО та продовження агресії Росії на Донбасі, загрозливі хвилі біженців, ескалація тероризму, розквіт популізму і ультраправого екстремізму, широкомасштабна цілеспрямована пропаганда стали характерними ознаками нашого сьогодення.

Демократичний світ втрачає контроль над власними цінностями.

Російська пропаганда не лише використовує вразливі місця Заходу. Вона наситила його своїми параноїдальними ідеями. Вона бере маргінальні течії та перетворює їх на мейнстрім.

Росія намагається „влізути в голову“ західній цивілізації: євроскептицизм, антиамериканізм, ізоляціонізм руйнують існуючу систему координат західної цивілізації. Знову повертається таке поняття, як „зона впливу“.

Сотні мільйонів доларів течуть на Захід на підтримку національного егоїзму та інтеграційної втоми, ненависти та нетерпимости.

Можу сказати, що особисто знайомився з ґрунтовними працями кремлівських стратегів щодо реалізації наступних „екзитів“, приведення до влади нових політичних проектів, метою яких є зміна проєвропейських політичних еліт, піддрив західних цінностей, руйнація єдності Євросоюзу та трансатлантичного альянсу.

Результат — з'явився шанс на побудову „альтернативної“ Європи. Європи, побудованої на егоїзмі, популізмі та цинізмі.

З виборами у ключових європейських столицях можлива поява абсолютно нової Європи. Наступні місяці стануть для Заходу справжнім моментом істини.

Потрібно готуватися до цих потенційних реалій вже сьогодні.

Віктор Пінчук показав нам ролик з негативними прогнозами. Повірте мені, я не сприймаю такого майбутнього абсолютно. Просто неможливо бути президентом країни, яка перебуває у стані війни, і не бути оптимістом, не можна виграти битву, не можна вести народ за собою.

Я хотів, би щоб усі європейські лідери залишалися оптимістами і відігравали свою роль у захисті Європи. Ми зараз говоримо не про захист України, а про захист нашої спільної Європи. Це дуже просто. Ми можемо перемогти у цій битві, лише коли будемо разом.

Коли я зустрічаюся з європейськими лідерами, то запитую – чого ви від нас чекаєте? Здається, йдеться лише про дві речі. Це не гроші, не найперші потреби і не радники. Нам потрібні ваша єдність і солідарність з Україною.

Насправді настав час зрозуміти, що у нинішньому глобалізованому світі більше не існує „зон комфорту“, де можна заховатися від сучасних потреб та викликів.

Коли одна держава намагається безкарно привласнити частину суверенної території іншої держави, це має стати викликом і загрозою для всіх інших європейських держав для цілої світової цивілізації.

Інакше ніхто не зможе дати гарантію того, що завтра теж саме хтось не спробує зробити проти вас.

Колеги! Два з половиною роки ми б'ємося з зовнішньою агресією, назва якої дуже проста. Це не громадянська війна, це не конфлікт

в Україні. Це ні що інше, як агресія Російської Федерації проти суверенної, вільної демократичної України. Ми повинні використовувати лише це слово.

З перспективи пройденного шляху більш очевидними видаються успіхи, яких нам вдалося досягти. І головний з них – припинення просування війни вглиб нашої української території. Від цієї смертельної небезпеки нас нині захищає міжнародна солідарність, яку забезпечила і забезпечує українська дипломатія.

А на полі бою – нас доблесно оберігає українське військо, яке вдалося відновити буквально на марші. Стан українського війська ми і наші чужоземні партнери бачили під час військової паради на 25-ту річницю української незалежності. Ми створили цю армію за два роки. І це не нові танки, не нові системи залпового вогню, не нова артилерія. Нова армія – це новий український воїн. Дуже мотивований, дуже патріотичний, дуже професійний, дуже молодий.

Більшість з них народилися вже після здобуття незалежності. На них не позначилося наше радянське минуле. Вони знають, за що вони б'ються. Вони люблять свою країну, свій народ. Дехто з них

навіть більшість з них, розмовляє російською мовою, але зі зброєю в руках вони захищають наш суверенітет, нашу свободу і нашу демократію.

Ні, перепрошую, це не правда. Не нашу – українську, але нашу – європейську. І це поле битви.

Вони ефективні, рішучі, загартовані в боях в Донецькій та Луганській областях, але найголовніше – вони досвідчені.

І цей безцінний досвід може стати об'єктом задрозів далеко за межами України. Крім того, деякі вже вчаться з цього досвіду. Добре, що цей досвід у нас є. Але боляче, що здобуваємо ми його у війні, яку до себе не запрошували.

Ми були однією з найбільш мирних країн пострадянського простору. Якби мене спитали у 2013 році, я б сказав, що ми наймирнішою країною. Я не міг уявити, що таке сталося в Україні. Навіть незважаючи на інцидент на острові Тузла у 2003 році в Криму, який був спровокований не нами. Але ворог прийшов на нашу землю без запрошення.

Мені часто дорікають, мовляв українська сторона продовжує „впіратися“ і не йде далі політичним треком мінського врегулювання.

Повторюю раз і назавжди: ми вже підставляли шок. Підставляли так, що ледве в живих лишилися. Жодного кроку, допоки російська сторона не пройде свою дистанцію по безпечовому треку.

Саме в безпеці нині криється ключ до мирного врегулювання на Донбасі.

І саме тому я запропонував ефективний підхід – „дорожню мапу“, в якій має бути ув'язана послідовність безпекових та політичних кроків з гарантією їх виконання. Що таке гарантії, ми знаємо дуже добре з Будапештського меморандуму. Більше такого не може бути.

Наші вимоги дуже прості. Росія повинна забезпечити стає та всеохоплююче припинення вогню на Донбасі. Що означає російське перемир'я проголошене без наших друзів і партнерів – Німеччини і Франції – ми побачили за останню добу, коли нам обіцяли припинення вогню, а відбулось більше 30 обстрілів, включно з мінометними та артилеристськими.

Повинно бути припинено постачання на українську територію власних регулярних військ, зброї, боеприпасів і військової техніки. Повинен бути забезпечений нарешті безперешкодний доступ СММ ОБСЄ до окупованої території Донбасу і Криму. Наданий повний доступ міжна-

Ми зараз говоримо не про захист України, а про захист нашої спільної Європи.

(Продовження на стор. 8)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ**■ Видали книгу з історії війська**

КИЇВ. – 22 вересня нову книгу Громадського просвітницького проєкту „Історія українського війська“ презентували в „Укрінформі“. У книзі висвітлені різні історичні періоди – від давньої Русі до визвольних змагань. Примірники книг будуть роздані насамперед у війську. Книга побачила світ у видавництві „Клуб сімейного дозвілля“ тиражем у 5,000 примірників. („Укрінформ“)

■ Київ має покарати репортера

КИЇВ. – „Україна сама має відреагувати на дії британського журналіста Грема Філіпса, якщо він порушив українське законодавство“, – заявила 23 вересня Посол Великобританії в Україні Джудіт Гоф. Таким чином вона відповіла на прохання Посла України у Великобританії Наталії Галібаренко зупинити пропагандистську діяльність Г. Філіпса, який відомий своєю суперечливою діяльністю на території незвичайних республік на сході України. В інтернеті з'явилося відео, на якому Г. Філіпс ображав звільненого з полону українця Володимира Жемчугова, в якого немає обох рук і сильно пошкоджений зір. 17 вересня під час обміну полоненими Г. Філіпс почав суперечку з В. Жемчуговим, запитуючи: „Де, твоя совість? Кому ти потрібен зараз безрукий?“ (BBC)

■ Загибло двоє поліцаїв

ДНІПРО. – 25 вересня колишній боєць роти спеціального призначення Міністерства внутрішніх справ „Торнадо“ 33-річний уродивець Росії Олександр Пугачов застрелив двох патрульних поліцаїв, які зупинили його автомобіль за порушення правил дорожнього руху. Ольга Макаренко померла в лікарні. Її колега Артем Кутушев перед смертю встиг поранити у живіт нападника, якого того ж дня затримали. У Дніпрі 26 вересня було оголошено днем жалоби за загиблими поліцаїв. (УНІАН)

■ На межі Криму відбулася хода

ЧОНГАР, Херсонська область. – На адміністративному кордоні з анексованим Кримом 24 вересня відбулася хода протесту, учасники якої з прапорами України і кримських татар підійшли до кордону. Очолювали ходу Ленур Іслямов і Рефат Чубаров. (УНІАН)

■ Президент перервав візиту

КИЇВ. – Президент Ізраїлю Реувен Рівлін перервав візиту до України через смерть 94-річного колишнього президента держави Шимона Переса. Президент Р. Рівлін прибув 27 вересня в Україну з державною візитом, щоб відзначити 75-річчя трагедії Бабиного Яру. Він зустрівся з Президентом України Петром Порошенком та виступив в Верховній Раді. Візита мала тривати до 30 вересня. („Укрінформ“)

■ Оцінили шляхи України

КИЇВ. – За оцінкою міжнародної організації „Всесвітній економічний форум“ 28 вересня за критерієм „Інфраструктура“ Україна отримала 75 місце з 138 країн згідно зі звітом про глобальну конкурентоспроможність країн у сфері транспорту. Зокрема, якість залізничних шляхів фахівці оцінили 34 місцем, повітряний транспорт зайняв 103 місце, а стан автоторіг має найгірший показник – 134 місце. Серед сусідніх країн найвищу оцінку отримали транспортна галузь Росії (35 місце) і Польщі (53 місце). („Укрінформ“)

■ Від алкоголю померли 34 особи

КИЇВ. – Державна служба з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів 29 вересня заявила, що в Україні внаслідок отруєння сурогатним алкоголем загинули 34 людини. На Харківщині 56 людей отруїлися, з них 24 особи померли, на Донеччині в місті Лиман 9 людей отруїлися, з них п'ять загинули. 21-24 вересня померли п'ять жителів Миколаєва. (Радіо Свобода)

АМЕРИКА І СВІТ

■ „Тиха дипломатія“ між США і КНДР

ВАШІНГТОН. – Офіційно Північна Корея та США не мають дипломатичних відносин і не ведуть жодних розмов за винятком взаємних звинувачень. Але за кулісами мала група колишніх дипломатів США та урядовців американських розвідних кіл регулярно зустрічається в Сінгапурі, Берліні, Пекіні та інших місцях з високопосадовцями уряду Північної Кореї. Обговорюють деталі ядерної програми, вплив міжнародних санкцій на Пхеньян, безпеку у Вашингтоні, Сеулі та Токіо. Постійний учасник цих розмов Леон В. Сігал, колишній високопосадовець Державного департаменту США, розповів 23 вересня, що ці позакулісові розмови є корисними для обох сторін. Критики кажуть, що це марнування часу, бо дозволяє Пхеньянові вдавати миролюбця, а одночасно порушувати існуючі угоди про нерозповсюдження ядерної зброї. („Stars and Stripes“)

■ Президент Польщі відвідав храм у США

ДОЙЛСТАВН, Пенсильванія. — Президент Польщі Анджей Дуда разом з дружиною Агатою Корнгавер-Дуда відвідали 18 вересня польський національний храм Нашої Матері Ченстоховської у Дойлставні, недалеко Філадельфії. Він є першим польським президентом котрий відвідав цей релігійний центр. Храм був освячений 1955 року і тепер включає церкву, каплиці, цвинтар і статуї. А. Дуда з дружиною поклали квіти біля новоосвяченого знаку „Жертвам і мученикам комунізму“. („The Philadelphia Inquirer“)

■ Дебати спостерігало 80.9 млн. осіб

НЮ-ЙОРК. – Телевізійна агенція новин Сі-Ен-Ен повідомила 27 вересня, що приблизно 80.9 млн. американців спостерігало за телевізійними дебатами між кандидатами у президенти США демократом Гиларі Клінтон і республіканцем Дональдом Трампом. Це перевищило дотеперішній рекорд 80.6 млн. глядачів, який був встановлений під час телевізійних президентських дебат 1980 року між республіканцем Рональдом Рейганом і демократом Джимі Картером. Дебати між Д. Трампом і Г. Клінтон 26 вересня були першими перед президентськими виборами 8 листопада. Відбудуться ще дві зустрічі 9 і 19 жовтня. („Reuters“)

■ Що означає „релігійна свобода“ у США?

ВАШІНГТОН. – Комісія США з громадянських прав 8 вересня оприлюднила свій 309-сторінковий звіт про релігійну свободу та громадянські права в Америці. Голова комісії Мартин Кастро, демократ з Чикаго, якого Президент Барак Обама призначив на цю посаду в 2011 році, заявив що „релігійна свобода“ це просто „зашифровані слова для дискримінації, расизму, сексизму, гомофобії, ісламофобії, християнського верховенства та інших форм нетолерантності“, і що вони мусять підлягати антидискримінаційним законам. Критики кажуть, що це є ще один приклад ворожого наставлення американських ліберальних кіл до Першої поправки Конституції США, в якій гарантується свобода релігії. („The Washington Times“)

■ Які є віровизнання виборців США?

ПРІНСТОН, Нью-Джерсі. — Впродовж літа компанія „Гелуп“ провела опитування про релігійні сповідання прихильників кандидатів у президенти США. Серед протестантів 35 відс. підтримують демократичного кандидата Гиларі Клінтон, а 40 відс. підтримують республіканського кандидата Дональда Трампа. Однак, серед майже всіх інших віровизнань перевагу має Г. Клінтон: серед католиків – 45-33 відс., серед юдеїв – 52-23 відс., серед мусульман – 64-9 відс., серед інших нехристиянських релігій – 48-18 відс. Лише серед мормонів Д. Трамп має перевагу 33-16 відс. Серед невірних більшість висловилося за Г. Клінтон – 44-19 відс. Коли проаналізувати відповіді протестантів за расою, то білі протестанти підтримали Д. Трампа (51-23 відс.), а темношкірі протестанти висловилися за Г. Клінтон (75-9 відс.). Серед католиків респонденти еспанської раси підтримали Г. Клінтон (67-12 відс.), а решта католиків висловилися за Д. Трампа (44-34 відс.). (www.gallup.com)

ПОГЛЯД ЗІ СТОРОНИ

Україна є частиною цілого

Адам Ротфельд

Польський науковець та дипломат, Міністер закордонних справ Республіки Польща (2005), блискучий дослідник у галузі міжнародних взаємин Адам Ротфельд виступав на недавньому Форумі видавців у Львові в рамках дискусії на непросту тему: сучасні геополітичні кризи, роля інтелігенції та провідництва. Поляк єврейського походження родом з Перемишлян, який під час війни втратив батьків, а сам переживався під опікою греко-католицьких монахів в Унівському монастирі, А. Ротфельд назвав цілу плеяду європейських політиків, котрим має дякувати нинішня Європа. І не зміг назвати жодного, хто нині міг би зрівнятися з такими легендами повоєнної епохи, як Аденавер чи Шуман... Про Україну А. Ротфельд говорить з цілковитим сумом: за 25 років тут не просто не постала еліта, а й взагалі не змінилися обличчя. Нижче пропонуємо нашим читачам уривки з цього надзвичайно цікавого виступу.

Цей світ часто описують як світ хаосу, світ невпевненості й нестабільності — все це можна звести до слова „непередбачуваність“. Отже, існує думка, що світ став непередбачуваним. Мушу сказати, що світ ніколи не був передбачуваним. Чи хтось міг собі уявити у 1919-1920 роках, коли була Версальська конференція, що мине заледве 20 років – і світ дійде до ще гіршої війни, аніж та, яку увінчував Версальський договір? Хто собі уявляв у 1981 році, коли в Польщі запроваджували воєнний стан, що за 10 років ціла та система впаде, і то не криво, а безкровно? Веду до того, що цей світ ніколи не був передбачуваним.

Для того, щоб цей світ розуміти, треба керуватися певними настановами. Кілька років тому Папа Франціск, який вирізняється тим, що висловлює свої думки у незвичайно простий спосіб, сформулював свої настанови. Ось чотири засади, котрі мені запам'яталися.

Власне, що живемо в епоху, коли час панує над простором. Час є важливішим за простір. Моє розуміння цієї ідеї полягає в тому, що час означає зміну. Отже, ми не живемо у вимірі стабільності, статусу-кво — живемо у вимірі змін.

Друге — що реальність має більше значення, ніж концепція. Треба дивитися на реальність, а не жити в світі ідей і концепцій.

Третя засада: ціле є важливішим, ніж частина. Інакше кажучи, те, що для нас виглядає ключем для розв'язання проблеми... Візьмімо Україну. Україна мусить сприйматися в ширшому контексті, адже вона є частинкою цілого. Чи Україна буде частинкою світу демократичного — чи частиною світу недемократичного?

І нарешті, останнє — що мир важливіший, ніж конфлікти. Напуттям для стосунків між народами має бути мир, а не конфронтація.

Кілька днів тому я був у Берліні на конференції, яка називалася „Пакт Сталіна-Гітлера 23 серпня 1939 року“. Дискусія була дуже цікава. Але за весь час я жодного разу не почув слова „Україна“. Коли я зреагував на це, німецький учасник почувся зобов'язаним роз'яснити, що в ті роки Україна була частиною Радянського Союзу, вона не існувала як країна незалежна, а пакт стосувався двох великих імперій. Власне, пакт Рібентропа-Молотова, який був названий на конференції як пакт Сталіна-Гітлера, відображав певну політичну філософію, яка стосувалася поділу світу між великими країнами, поділу світу на сфері впливу.

Що спричиняє, що пакт Рібентропа-Молотова має значення для нинішнього часу? Не імперії мають вирішувати, чи бути народам у тій чи іншій частині. Народи самі мають це вирішувати.

Але народи — це категорія абстрактна. Народами керують одиниці. Часто це одиниці видатні, харизматичні. З лідерами — як з грибами: цього року є гриби, а наступного — нема. Після Другої світової війни існував цілий пласт видатних політиків. Може називати довгий перелік європейських політиків: Роберт Шуман,

Жан Моне, Конрад Аденавер, Віллі Брандт, Вінстон Черчилль, Альчіде де Гаспері, Поль-Анрі Спаак — і цей список дуже довгий. Нині з тих всіх країн не можу назвати жодного прізвища, котре могло б зрівнятися з цими великими постатями.

Скажу щиро: в Україні тяжко говорити про імена, бо протягом 25 років вони не міняються. Це одна з найбільших слабкостей у процесах, що відбуваються в Україні. Я повертаюся до тієї настанови з роздумів щодо світу, що її сформулював Папа Франціск, коли час має перевагу над простором: нема зміни політичної еліти. В Україні є кілька прізвищ: Кравчук, Кучма, Ющенко, на одному рівні з ними — Тимошенко і Порошенко. Протягом 25 років ті самі прізвища. Я не оцінюю тих людей — мені йдеться про інше. 25 років — це надзвичайно великий історичний період. Міжвоєнний період тривав 20 років, і виникає велика література, яка оцінює ті роки. А ми тут маємо 25 років, а структури застигли.

Іншими словами, маємо дефіцит провідництва. Є другий елемент — маємо дефіцит довіри суспільств до тих, хто керує. Маємо також дефіцит довіри країн до міжнародних структур, таких, наприклад, як Європейський Союз. Я собі ставлю таке запитання: з чого виникає той дефіцит? Що є біля підніжжя цього процесу?

У минулому міжнародні взаємини були формовані на підставі двох елементів — врівноваження сили і врівноваження інтересів. Чинниками, які формували світ, були інтереси і сила. Сьогодні ситуація змінилася радикально. Сьогодні істотну роль відіграє третій чинник, який у суспільстві трактується як чинник вирішальний, — цінності. І ті цінності — сьогодні вони в Європі трактуються як щось очевидне.

Сьогоднішні європейські цінності виростають з тягlosti грецької культури, римського права, християнства, епохи Ренесансу, Просвітництва. Ті цінності, які ми сповідуємо, стоять на чотирьох ключових елементах. Пошанування прав людини і людської гідності. Завдяки цьому Європа сприймається як антропоцентрична. Це елемент для тотожності сучасного поляка, українця, німця, литвина, кожного європейця.

Другий елемент — це воля, політичні свободи, свобода медій. Третім елементом є вільний ринок. Четвертий елемент, але, я б сказав, не останній — це потрактування права, правової держави як чогось автентичного.

Зверну увагу, що держава права не конче є державою демократичною. Австрія, яку у Львові добре пам'ятають, не була державою демократичною, але була державою права. Прусія теж була державою права, але не була державою демократичною. Але для того, щоб збудувати демократію, треба спершу побудувати право.

В історичній пам'яті австрійців досі тримається дуже істотний елемент — що Австрія була лідером, навіть провідником для Середньої Європи. І небезпечний кандидат у президенти Австрії Норберт Гофер сказав, що до Вишеградської групи мусить також входити Австрія. Він сказав це не тому, що Австрія має якісь пропозиції щодо роботи групи, — він висловив те символічне мислення Австрії, яке полягає в поверненні до своєї давньої ролі.

Кажу про це не випадково. В Росії є переконання, що вона має свою місію, і до цієї місії треба повернутися. Чи через Івана Грозного, чи Петра I, чи Катерину Велику, чи Олександра I, II, III, чи через Леніна, Сталіна або через Путіна — вона має повернутися до своєї ролі, до царства, яке має керувати в тій частині світу.

Підсумовуючи: суперечка довкола України — це суперечка про принципи, а не спір про територію, про простір, який цей спір обґрунтовує. Це має бути країна, де переважають цінності. Я є тієї думки, що Україна здобуде „землю обітовану“, якою є суверенність, незалежність і політична ідентичність, лише тоді, коли фундаментальні цінності стануть ключовим елементом нового устрою.

(Львівський культурологічний журнал „І“. Виступ Адама Ротфельда зреферував Володимир Семків.)

ПРЕЗИДЕНТСЬКІ ВИБОРИ У США

Перемога Клінтон в інтересах України, твердить експерт

КИЇВ. – Згідно з опитуваннями Дональд Трамп випереджає Гіларі Клінтон у президентських перегонях США: 46 відс. проти 43 відс. Такий сценарій не є найкращим для України, в її національних інтересах перемога Г. Клінтон. Таку думку 20 вересня озвучив Микола Воробйов, директор Центру дослідження Східної Європи у Вашингтоні, під час брифінгу в Українському кризовому медіа-центрі.

„Трамп у своїх виступах закликав до пом'якшення позиції щодо Росії. Питання озброєння для України знято із програми республіканців. Він також озвучував думку, що, можливо, США не варто підтримувати НАТО, натомість країни-члени Альянсу мають платити за присутність американських військ. Трамп також висловлював симпатії до Володимира Путіна, як до сильного лідера”, – розповів М. Воробйов.

За словами М. Воробйова, після нещодавнього скандалу звільнили голову передвиборчого штабу Д. Трампа – Пола Манафорта. Мова йшла про можливе отримання ним грошей від оточення Віктора Януковича, що не були оподатковані за американським законодавством. Втім, наявної інформації замало, аби проти нього порушили кримінальне провадження, втрати виключно репутаційні.

Не дивлячись на це, за словами М. Воробйова, Д. Трамп продовжує тісно спілкуватися з П. Манафортом, а той – радити кандидатів на президента США.

Ще одна довірена особа Д. Трампа – генерал Майкл Флін. „Він прихильник ізоляціонізму та вважає, що США мають зменшити свою

військову присутність. Його також бачили на заходах „Russia Today“, зокрема у Москві”, – розповів директор Центру дослідження Східної Європи.

За його словами бізнесмен Картер Пейдж має свої інтереси у „Газпромі” та висловлювався на користь того, що Володимир Путін набагато сильніший та передбачуваніший президент ніж Барак Обама, і треба покращувати стосунки з Росією.

„Позитивний прогноз за умови перемоги Трампа – збереження статус-кво щодо санкційної політики та підтримки України. Також можливе загострення стосунків з Путіним, адже і він, і Трамп – два „сильні лідери” і обидва мають свої геополітичні амбіції”, – припустив М. Воробйов. При негативному сценарії, Україна не отримуватиме належної військової допомоги. Разом з тим, НАТО продовжить нарощувати свій контингент на західних кордонах України.

„У системі американської демократії неможливо узурпувати владу всередині країни. Є Конгрес США, є інші стримувачі. Але у президента є монополія на зовнішню політику. Останнє слово завжди за Білим Домом. Україна має пам'ятати про це”, – зазначив М. Воробйов.

У випадку перемоги Г. Клінтон, на думку експерта, Україна зможе отримати довгоочікувану військову допомогу. „Вона розуміється на зовнішній політиці, у неї є досвід, вона розуміє, чого може коштувати російська агресія та її ескалація”, – додав М. Воробйов.

Український кризовий медіа-центр

Патріарх...

(Продовження зі стор. 1)

ли у повній симфонії.

Храм Святої Софі – Премудрости Божої – це верхній храм, який своєю архітектурою та іконографією виражає Божу славу і Премудрість, до чого запрошена кожна людина.

Архітектура церкви представляє основні моменти історії спасіння і закликає до паломництва крізь Таїнства до радісної місії у світі. Пандуси між храмами запрошують духовних супутників до літургійної процесії „від слави до слави”. Тому що рух, спільна проща, солідарність – це видимі альтернативи до застою, теоретичної абстракції та індивідуалістичного відчуження.

„Думаю, нам важливо запитати самого себе, кому цей храм посвячений, ким є та мудрість, якій ми хочемо поклонитися у цьому святому храмі. Якщо хтось думає, що цією мудрістю є наша з вами здатність бути мудрими, ви помиляєтеся. Якщо хтось думає, що цією мудрістю є накопичене людьми знання, він помиляєтеся. Якщо хтось думає, що цією мудрістю є здатність людини бути мудрою, великою, успішною модерною, знаючою, він помиляєтеся. Бо якби ми поклонялися усім тим речам, ми були б з вами ідолопоклонниками. Ця мудрість, на час якої збудований цей храм, є мудрістю Божественною. Тому ми кажемо, наголошу-

ємо, цей храм є храмом Святої Премудрости Божої”, – зазначив під час проповіді Блаженніший Святослав. Він побажав студентам, аби цей храм став найважливішою університетською аудиторією, в якій можна здобувати найбільшу мудрість.

З нагоди свята Патріарх УГКЦ також освятив „фундаторські цеглинки” ктиторів та добротинців, які склали пожертву на зведення храму. Ці пам'ятні іменні „цеглинки” викладені на стіні вздовж головного внутрішнього переходу між різними рівнями церкви.

„Цього року ми завершуємо свою семилітню Кампанію розвитку, яка стала важливою віхою в історії нашого Університету. Завдяки підтримці благодійників з усього світу нам вдалося впритул наблизитися до фінансової цілі кампанії, яка на початку виглядала майже недосяжною. Розміщуючи фундаторські цеглини, ми хотіли, щоб імена усіх наших найближчих друзів-жертводавців були вписані у серці нашого університетського містечка для вдячної молитви і пам'яті майбутніх поколінь”, – розповідає проректор з розвитку та комунікації УКУ Наталія Климівська.

Розділити радість цього особливого дня прийшли добротинці, приятелі університету, духовенство УГКЦ, очільники місцевої та обласної влади, викладачі, студенти, а також Міністер освіти та науки України Лілія Гриневич. Вона була Сенатором університету і спостерігала за його стрімким розвитком.

„Як міністер я хочу засвідчити, що УКУ є провідним закладом недержавної форми власності, який має найбільшу популярність і вимогливість. Сюди прямують діти з найвищими знаннями. Сьогодні для нас це джерело повноцінних ідей і академічної чесності. Я зичу процвітання університетові і висловлюю величезну вдячність всім будівничим УКУ. Бо університет йде вперед, попереду в нього – прекрасне майбутнє. Хай розвиток цього університету відчуває вся країна”, – додала Л. Гриневич.

Єпископ Борис Гудзяк під час освячення університетського храму.

Відділ інформації УКУ

АМЕРИКА І СВІТ

■ Обама не матиме ядерної „спадщини”

ВАШІНГТОН. — Високопосадовець американського уряду анонімно заявив 5 вересня, що намагання Президента Барака Обами створити свою особисту „спадщину” в ділянці закордонної політики зазнали невдачі. Натяки Білого Дому в липні, що можлива нова політика Америки, яка ніколи не дозволить, що США будуть першою країною у застосуванні ядерної зброї, викликала тривогу й застереження серед її союзників. Тепер стало відомо, що Секретар оборони Ештон Картер і Державний секретар Джон Кері переконали президента відмовитися від такої зміни, тому що такі країни як Північна Корея, Китай та Росія стримуються від неядерної атаки на США, бо бояться ядерного відплатного удару. У додатку, Росія недавно змінила свою ядерну доктрину, яка тепер дозволяє на користування ядерною зброєю навіть під час неядерних воєн. („The New York Times”)

■ Яким буде наступний головнокомандувач?

НЮ-ЙОРК. — Колишній Секретар оборони США Роберт Гейтс написав статтю 16 вересня в газеті „Вол Стріт Джорнал”, де він критикує кандидатів у президенти Гіларі Клінтон і Дональда Трампа. Він вважає, що замало ще звано про погляди кандидатів на закордонну політику США. Для прикладу, ні Г. Клінтон, ні Д. Трамп не зайняли становища про що політику Північної Кореї. Автор вважає, що жоден з кандидатів досі не висловився виразно про американські збройні сили і коли треба було б застосувати їх. Р. Гейтс вказує на захоплення Криму Росією та її війну в східній Україні як приклад викликів наступному головнокомандувачеві Збройних Сил США. („The Wall Street Journal”)

■ США дадуть Ізраїлеві 38 млрд. дол.

ВАШІНГТОН. — Засоби масової інформації повідомили 15 вересня, що США підписали пакт з Ізраїлем, надаючи йому безпрецедентно високу суму – 38 млрд. дол. – військової допомоги впродовж 10 років, починаючи з 2019 року. Пакт був підписаний без розголосу у Державному департаменті США. Його підписали діючий дорадник національної безпеки Ізраїля Джейкоб Нагел і Державник підсекретар США для політичних справ Томас Шенон. Аналітики вважають, що Президент Барак Обама думає, що Америка дала забагато, а Прем'єр-міністр Ізраїля Беніамін Нетаньягу думає, що Ізраїль отримав замало. Ця найновіша поміч США Ізраїлеві становить понад половину безпосередньої військової допомоги, яку Америка надає всім країнам у світі. („The Washington Post”)

■ Закликають переіменувати школи

САН-ФРАНЦІСКО. – Президент Шкільної ради Сан-Франціско Мет Гейнін запропонував переіменувати назви шкіл, які носять Джорджа Вашингтона чи Томаса Джеферсона, тому що вони утримували рабів. „Жодна школа не повинна носити назви рабовласників”, – написав він 4 вересня. У інтерв'ю для преси 7 вересня він додав, що також треба переіменувати школи, які носять назви порушників людських прав. У травні шкільна округа в Гюстоні, Техас, переіменувала сім шкіл, які мали назви славних конфедератів з часів Громадянської війни. Критики кажуть, що осуд першого Президента США та інших засновників країни є блюзнірством. („Los Angeles Times”)

■ Збройні Сили США у бюджетовій кризі

ВАШІНГТОН. — Головнокомандувачі всіх гілок Збройних Сил США свідчили у Конгресі 15 вересня, що брак узгодження державного бюджету американським Конгресом доведе до того, що члени Збройних Сил будуть не готові до бойових дій. Чотиризіркові офіцери одногослоно ствердили, що життя американських військовиків опиняться під загрозою. Конгрес проголосував за збільшення оборонного бюджету на 18 млрд. дол. у 2017 році, але Секретар оборони Еш Картер скритикував цей крок, кажучи, що країні потрібно збільшити бюджет на багато довше, ніж на один рік. („Associated Press”)

Вибори в Росії і Україна

18 вересня провладна партія „Єдина Росія“ здобула більшість на виборах до Державної думи і тепер матиме більше половини місць у парламенті, до якого увійшли також партія Володимира Жириновського, комуністи і „Справедлива Росія“. Опозиційні партії до нової Думи не пройшли. Участь на російських виборах склала близько 47 відс. Рекордно низькою вона в Москві та Санкт-Петербурзі. Це теж було стратегією партії Володимира Путіна, яка посилювала серед молодих виборців переконання, що голосувати не варто, бо нічого не зміниться. А людей старшого віку заманювали подарунками, екскурсіями, ностальгічними споминами про СРСР, до якого їх поверне В. Путін. І брехнею про гірку долю України, яку захопили „бандерівці“.

Проте це була сумнівна перемога, тому що молодь, яка не прийшла на вибори, стала фактичною опозицією до влади. Деякі політичні оглядачі кажуть, що варто було авторитарній владі допустити до парламенту опозиційні партії, щоб потім на них перекласти звинувачення у жадливому стані економіки, у зубожінні народу. Оточення В. Путіна живе лише жагою сьогоденної влади, але при цьому з страхом дивиться на Україну. Режим з новим парламентом продовжить агресію проти України і залякування свого населення уявною загрозою Майдану.

В Україні теж бували часи, коли від парламенту нічого не залежало. Депутати слухняно голосували за закони, які пропонувала президентська адміністрація. Але сталася Революція Гідності, яка зруйнувала авторитаризм, і саме Майдан і парламент змогли взяти на себе відповідальність за збереження держави.

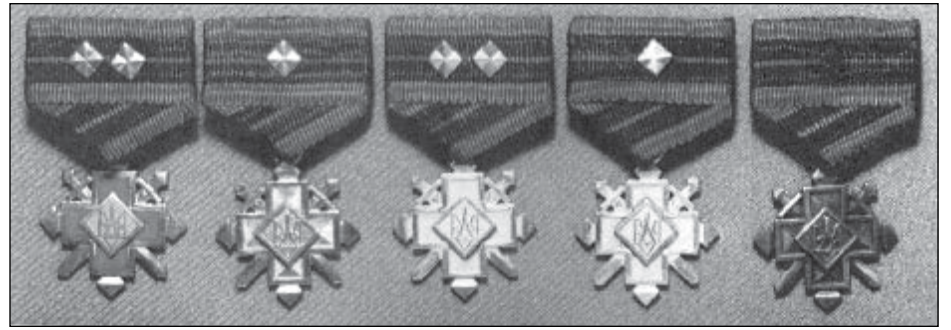
Наразі в Росії революції бути не може. Діяльної опозиції немає. Путінський режим переслідує найменші прояви дисидентства, посилює каральні структури. Організація з безпеки і співробітництва в Європі зазначила обмеження основних прав і відсутність реальної політичної альтернативи в Росії. Політичні союзники В. Путіна підготували ґрунт для того, щоб В. Путін зміг у четвертий раз зайняти президентський пост. У Європейському Союзі теж відзначили погіршення ситуації із забезпечення прав людини та станом демократії в Росії.

Водночас посилення тиску збільшує незадоволення народу і опір, в зубожілій Росії поволи назриває вибух суспільства. Якщо росіяни вийдуть на вулиці, то це буде вже не повстання, а російський бунт з звичними проявами варварства. А потім прийде період ще лютішої диктатури і репресій, як це не раз було. Зокрема й проти української діаспори в Росії. У росіян просто немає історичного виходу, тому що вони наразі нездатні обрати інституції, яким довіряли б у критичний момент. Варто їм подивитися на Україну.

Верховна Рада України вирішила не визнавати легітимність виборів до Державної Думи Росії. За таке рішення проголосували 264 депутати.

ІСТОРІЯ

Про бойові нагороди в УПА

Бойові нагороди в Українській Повстанській Армії.

Петро Содоль

Кожна регулярна армія у середині ХХ ст. мала систему відзначень для своїх вояків за героїзм. Найвищим відзначенням-орденом за героїзм були у Польщі „Virtuti Militari“ (від 1792 року), Німеччині – „Eisernes Kreuz“ (від 1813 року), Великій Британії – „Victoria Cross“ (від 1856 року), у США – „Medal of Honor“ (від 1862 року). В Україні, під час збройної боротьби УПА проти окупантів (1942-1960) найвищим бойовим відзначенням за героїзм був орден Золотого Хреста Бойової Заслуги І кляси.

В УПА систему військових відзначень уведено в січні 1944 року, понад рік після створення першої сотні УПА. Відомо, що Головний командир УПА Роман Шухевич перебував на Волині в листопаді 1943 року, а в грудні цей терен повторно відвідував заступник начальника Головного Військового Штабу (ГВШ) Дмитро Грицай. Можна припускати, що в часі цих подорожей вони не тільки устійнювали стратегію, тактику і структуру армії, але також справи організаційно-персональні включно із системою військових відзначень. Це офіційно проголошено наказом від 27 січня 1944 року.

Цей наказ встановив три категорії військових відзначень: за бойові заслуги-героїзм (разом вісім), за заслуги-зразкову діяльність (разом три) та за поранення (срібні та золоті зірки). В наказі виразно вказано, хто (який рівень командування) мав право надавати чи затверджувати кожне відзначення. Натомість у наказі зовсім не згадано, як ці відзначення мають виглядати чи як і де їх носити. Рівнож нічого не сказано про грамоти чи посвідчення. Отже, в наказі подані тільки загальні напрямні, які мали б бути уточнені в майбутньому статуті чи окремій інституції, хоч про таке також не згадується. Все-таки можна з певністю твердити, що було поставлено завдання підготувати проекти відзнак і статут, але через воєнні обставини та смерть чи арешт відповідальних осіб цього не зроблено.

Про відсутність статуту знаємо, бо у липні 1950 року Василь Кук у листі до Миколи Лебеда просив, щоб статут та відзнаки виготовити за кордоном. Відзнаки за проектами Ніла Хасевича виконали і десантом доставили в Карпати весною 1951 року, але статуту, мабуть, не написано.

Потреба відзначати героїзм відчувалася від самого початку бойових дій УПА. Командири старалися якнайшвидше відмітити героїські вчинки та вміле командування в боях і подати до публічно-

го відома у наказах. І тому вже в червні 1943 року у наказі Першої Групи УПА на Поліссі є такі рядки: „За зразкову вояцьку поведінку вирізняється стрільців...“ і також „За примірне переведення бою з німцями відзначаю командира Цигана, котрий положені на нього завдання виконав взірцево“. Також у 1944 році, коли бої УПА із обома окупантами досягли найбільшої інтенсивності, в наказах по різних теренах все частіше знаходимо слова про відмічення героїки командирів та стрільців.

Від 1946 році у постановах Української Головної Визвольної Ради (УГВР) знаходимо дві причини уділення найвищого військового відзначення за бойові заслуги: „за виявлені в боях мужність та героїзм“ або „за видатні заслуги у керуванні боротьбою відділів УПА проти окупантів“. Але ці вислови до наказів ГВШ, в яких офіційно проголошувалися ці відзначення, чомусь не входили. Тільки в 1951-1952 у наказах ГВШ включено фразу „за проявлену в боях мужність і героїство“. А про конкретні вчинки відзначеного взагалі не вказувалося, хіба це включено у подання до відзначення, посмертного некрологу, звіту або спогадів. Також, починаючи від 1946 року, за героїзм одержують відзначення невійськові – члени збройного підпілля ОУН.

Перші відзначення орденом Золотого Хреста Бойової Заслуги І кляси знаходимо у наказі ГВШ від 25 квітня 1945 року. Тоді відзначеними посмертно були два дуже відомі командири куренів УПА-Захід – сотник Дмитро Карпенко („Яструб“) та поручник Дмитро Пелип („Євшан“). Останні відомі відзначення цим орденом появилися з нагоди 10-річчя УПА у наказі ГВШ від 11 жовтня 1952 року. Між відзначеними посмертно були перші організатори та командири УПА на Волині і Поліссі: поручник Сергій Качинський („Остап“) та підполковник Василь Івахів („Сом“).

Відзначення за бойові заслуги-героїзм були такі: Золотий Хрест Бойової Заслуги І і ІІ кляси, Срібний Хрест Бойової Заслуги І і ІІ кляси, Бронзовий Хрест Бойової Заслуги, Вирізнення, Похвала, Признання.

Право затверджувати ці відзначення мали УГВР, Головний командир УПА, Крайовий командир УПА, Командир воєнної округи, Командир тактичного відділу.

Категорія відзначень за бойові заслуги оригінально була призначена для вояків УПА „без різниці ранги і функції за бойові заслуги під час своєї служби в рядах УПА“. Цілком ясно, що це було тільки

(Закінчення на стор. 18)

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич

Редактори: Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800

E-mail: svoboda@svoboda-news.com

Fax (973) 644-9510

Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата:

\$90.00 на рік, \$50.00 на півроку.

Для членів УНСоюзу – \$80.00 на рік, \$45.00 на півроку.

Електронна версія (www.svoboda-news.com) – \$40.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.

Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація / Оголошення	Володимир Гончарик ☎ (973) 292-9800 x 3040 Fax (973) 644-9510 E-mail adukr@optonline.net
Передплата	Володимир Гончарик ☎ (973) 292-9800 x 3040 E-mail subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріалах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода“ або її видавця.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Трамп небезпечний для України

Наближення президентських виборів у США викликає зацікавлення у всьому світі і занепокоєння в Україні, де уважно прислухаються до слів кандидата в президенти Дональда Трампа, що стосуються України та Росії.

27 липня цього року на пресконференції Д. Трамп прокоментував правдоподібний злам російськими хакерами електронної пошти Національного комітету Демократичної партії: „Росіє! Якщо ви слухаєте, я сподіваюся, що ви в змозі знайти 30,000 повідомлень електронної пошти, які відсутні“.

31 липня у програмі „На цьому тижні“ Д. Трамп відповів на запитання Джорджа Стефанопулоса, чому він пом'якшив п'ять років тому Республіканської партії щодо України, видаливши пункт про надання летальної зброї для України, щоб захистити себе: „Він (Путін) не збирається в Україну, ОК, тільки так, щоб ви зрозуміли. Він не збирається йти в Україну, все в порядку? Ви можете помітити це собі. Ви можете зазначити це собі. Ви можете взяти це собі будь-куди ви хочете“.

Що стосується визнання російської анексії Криму, Д. Трамп відповів: „Я буду дивитися на це. Але, ви знаєте, народ Криму, від того, що я чув, вважав за краще бути з Росією, ніж там, де вони були. І ви повинні дивитися на це теж“.

7 вересня під час інтерв'ю з Метом Лавером на кораблі „Intrepid“ Д. Трамп хвалив Володимира Путіна: „Ну, він дійсно має рейтинг підтримки 82 відс., відповідно до різних соціологічних центрів, які, до речі, деякі з них, працюють прямо тут. Якщо він говорить чудові речі про мене, я збираюся казати чудові речі про нього. Я вже сказав, що він насправді дуже сильний лідер. Я маю на увазі, ви можете сказати, ОК, хіба це не страшна річ – людина має дуже сильну контроль над країною“.

Ці цитати не вирвані з контексту. Вони не були відредаговані або пояснені кандидатом чи його командою і, насправді, Д. Трамп має більше, ніж кілька випадків, що підтверджують його позицію. Він часто хвалиться, що В. Путін назвав його блискучим, хоча російське слово, яке використав В. Путін – „яркій“ перекладається як „яскравий“. Головний опонент Д. Трампа, Гиларі Клінтон, відповіла: „Це поза

всякою уявою, щоб мати кандидата на пост президента, що вихваляє російського диктатора, такого як Путін“.

Трампове перекручування, а потім втішання тим, що В. Путін назвав його немов „генієм“, трактується деякими як те, що Д. Трамп просто діє як дитина або блазень. Д. Трамп може бути і одним, і другим. Крім того, він є примітивним промовцем, не дуже добре освіченим і має багато інших недоліків. Проте, через те, що він є реальним кандидатом на пост президента США від Республіканської партії, він надзвичайно небезпечний, зокрема для України.

Дуже авторитетний консервативний оглядач і коментатор Джордж Віл в „The Washington Post“ після розмови Д. Трампа з Дж. Стефанопулосом, написав: „Поверховість Трампа лежить глибоко. Те, що сказав Вінстон Черчилль про противника: „Він говорив без папірця і майже без сенсу“, можна сказати про Дональда Трампа, але це може бути несправедливо у відношенні до нього. Його виступи, звичайно, синтаксична катастрофа, але тут може бути спосіб його божевілля. Він рідко закінчує речення („Повір мені!“ не береться до уваги), але, можливо, він не легковажний, хоч так успішно примудряється це показувати. Може бути, що він насправді хитрий шахрай, спритний в гонитві за імунітетом через безліч помилок“.

Але незалежно від того, чи висловлювання Д. Трампа є справжніми чи надуманими, за моєї пам'яті ніколи ще не було кандидата на пост Президента США більш проросійського і більш антиукраїнського. Крім того, ніколи ставки не були такими високими для української демократії і незалежності.

Якщо ви голосуватимете за Д. Трампа, ви також голосуватимете за В. Путіна і за загибель вільної і незалежної України. Україна не може дати собі ради з російським ворогом сама одна! Згадаймо про мільйони українців, які загинули через російське поневолення. Щоб не виявилось згодом, що обраний вами Президент Д. Трамп став добровільним співучасником знищення України.

Аскольд С. Лозинський,
Нью-Йорк

Кличемо на допомогу

Наталія Ксьондзик, головний редактор видавництва „Смолоскип“.

Велике прохання допомогти Наталії Ксьондзик, головному редакторові видавництва „Смолоскип“, неперевершеному фахівцеві, відповідальній і порядній людині, просто молодій і гарній дівчині, в якій серйозна хвороба – пухлина головного мозку. Їй потрібна операція, якої, мабуть, не уникнути.

Н. Ксьондзик народилася 1985 року в Києві. Випускниця Києво-Могилянської академії. Віддана літературі, її теорії, історії та критиці.

Допомогу з США і Канади просимо надсилати на адресу „Смолоскипу“, виставляючи чек на „Smoloskyp“ (for NK): „Smolosyp“, P. O. Box 561, Ellicott City, MD 21041. Адреса: Наталія Ксьондзик, „Смолоскип“, вул. Межигірська, 21, Київ, 04071 Ukraine.

Василь Овсієнко,
Харків

ЗУАДК подбав про дітей з теренів війни

До „Свободи“ 21 вересня надійшли вміщені нижче повідомлення Злученого Українського Американського Допомогового Комітету про літні табори для дітей з теренів бойових дій на сході України.

РОГАТИН, Івано-Франківська область

Завдяки старанням Злученого Українського Американського Допомогового Комітету (ЗУАДК) в таборі „Опілля“ відпочивало 200 дітей з зони бойових дій. Перша група 100 дітей були з Новоайдарського району, Луганської області, з населених пунктів Щастя, Трьохізбенка, Кримське та інших, котрі постійно обстрілюються. Коли діти виїздили на відпочинок, були нарікання: „Куди везете дітей? Бандерівці їх вкрадуть і ви дітей ніколи не побачите?“.

Насправді перед дітьми відкрився в Карпатах світ добра, турботи і любові. Вони їздили на екскурсії до Львова, Івано-Франківська, брали участь у гірських мандрівках, слухали розповіді ветеранів визвольних змагань, ходили молитись до греко-католицької церкви в селі Добринів. А Київ зустрів їх цікавими туристичними турами у Михайлівській та Володимирській собори, Києво-Печерську Лавру, на Андріївський узвіз та зоопарк.

Школярі зміцніли фізично, набули переконання, що Україна – це

їхня земля і її потрібно захищати, любити і боронити. Діти повернулися веселими, бадьорими і життєрадісними.

Друга група (100 дітей) з Ясинуватої та Авдіївки Донецької області викликала велике співчуття, сум і розпач розповідями про життя у зоні бойових дій. Стрілянина стала для них звичною. Керівник групи з Авдіївки розповіла: „Живемо на п'ятому поверсі п'ятиповерхового будинку. Снаряд пробив першу плиту даху і добре, що зупинила його друга плита. Вся стеля обвалилась, але сім'я залишилась живою“. Її восьмирічний син щонаочі голосно плаче.

Ще один хлопчик з Авдіївки, коли почався обстріл, вийшов з кімнати на кухню, щоб принести мамі води, а в цей час снаряд влучив в будинок і маму задавило стіною. Перед його очима й досі страшна картина.

Чудова природа Прикарпатського краю, високоякісне харчування, різноманітні виховні заходи створили для дітей з Маріуполя, Авдіївки, Ясинуватою можливість відпочинку.

Діти зі сходу України приїхали на відпочинок у Прикарпатті.

СКАДОВСЬК, Херсонська область

Завдяки українській громаді США та Злученому Українському Американському Допомоговому Комітету (ЗУАДК) діти воїнів з Херсонщини відпочили в оздоровчому таборі ім. Юрія Гагарина в Скадовську.

„Задоволені відпочинком у таборі, ми повернулись додому з новими друзями та враженнями. Дякуємо Злученому Українському Американському Допомоговому Комі-

тетові за організацію і матеріальну підтримку в оздоровленні херсонських дітей“, – написала Олена Назарчук.

36 хлопчиків і дівчаток з родин учасників бойових дій на сході України поїхали на відпочинок у дитячий оздоровчий табір за рахунок благодійних фондів та з підтримкою комунального підприємства „Оберіг“, що опікується родинами бійців, голови обласної ради

Андрія Путілова та депутата обласної ради Юрія Рожкова.

Перед виїздом, крім побажань гарного відпочинку, діти отримали подарунки від добровольців і подякували благодійникам – передали представникові ЗУАДК Богданові Радилецькому прапор України, на якому обмалювали свої долоні та залишили свої підписи. Цей прапор України отримають українці у США.

Діти учасників війни з Херсонщини розмалювали прапор України.

Україна не зверне...

(Закінчення зі стор. 3)

родним спостерігачам до тимчасово неконтрольованої ділянки українсько-російського кордону.

Якщо мене запитати, який у нас ключовий показник нашої безпеки у цифрах – це 409 кілометрів і 300 метрів неконтрольованої частини українсько-російського кордону. Якщо ми закриємо кордон, не буде конфлікту в Україні. Заберіть окупаційні війська, заберіть зброю – ми домовимось і все врегулюємо.

Тому наступна вимога – це те, що вказано у Мінських угодах – вивести російські війська з території України,

П'яте – звільнити українських бранців і політичних в'язнів – Сенцова, Кольченко, Карпюка, Клиха, Жемчужна і десятків інших. До речі, я можу дати вам трохи оптимізму – у нас велика надія, що завтра ми привеземо Жемчужова додому.

Це те, чому і надалі опирається російська сторона, намагаючись довести, що Україна нібито не виконує політичну частину мінських домовленостей. Це не правда. Україна, на відміну від Кремля, виконує свої зобов'язання.

Лише конкретика.

Українська сторона прийняла закон про особливий порядок здійснення місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей, за що я вдячний українському парламенту. Прийнято закон про амністію. Ухвалила законодавчий акт, який визначає територію, під якою ми розуміємо окремі райони Донецької та Луганської областей. Ухвалила в першому читанні відповідні зміни до Конституції України щодо децентралізації. Опрацювала з міжнародними партнерами модальності проведення місцевих виборів на Донбасі після виконання безпекових умов.

Іншими словами – українська сторона виявила і добру волю, і відповідальність, і чіткі кроки, спрямовані на мирне врегулювання.

І що ж у відповідь зробила Росія? Відповідь дуже проста – абсолютно нічого. Та ще й намагається перекласти відповідальність з хворої голови на здорову. Тому в пастку пріоритетності політичного треку мінських домовленостей нас вже не загнати.

Все це є нічим іншим як тактикою „політичних маніпуляцій“ за столом переговорів та „контрольованої агресії“ на полі бою в потрібний момент, яку повсякчас демонструє Росія. І, до речі, не лише в Україні!

Ви бачите Близький Схід, інші регіони. До того ми бачили Придністров'я, Абхазію, Осетію і багато інших регіонів. Чи можете ви знайти, бодай одну людину серед простого народу, щасливих людей у Придністров'ї, в Осетії чи в Донецьку. Отже, мій меседж – ми маємо наполегливо працювати для відновлення українського суверенітету, українського прапора, для того, щоб вони знову з'явилися у Криму, Луганську і в Донецьку.

Пані та панове! Ми не маємо права забувати і про Крим.

В умовах тимчасової окупації, Росія перетворює цей український півострів на величезну військову базу, свавільно змінюючи страте-

гічний баянс в Чорному та Середземному морях на свою користь. А для тих, хто вірить у міжнародне право, права людини, спільні європейські цінності, Крим перетворюється на справжній концентраційний табір, за „найкращими стандартами“ репресій та каральної медицини радянського зразка.

Випадок з Ільмою Умеровим, якого примусово помістили у психіатричну клініку, яскраво засвідчив злочинну і цинічну сутність політики Кремля до проукраїнських активістів в окупованому Криму.

Також є цілком очевидним, що окупаційна влада не може і не здатна забезпечити належні соціально-економічні умови життя в Криму.

Саме цим можна пояснити те, що вона або каже, що „грошей нема, але ви тримайтесь“, або шукає невловимих диверсантів з України.

Стратегія Росії зрозуміла: змусити Захід та світ визнати свій суверенітет над Кримом.

Стратегія Росії зрозуміла: змусити Захід та світ визнати свій суверенітет над Кримом.

Нам навіть кажуть, що питання Криму закрито. З точки зору міжнародного права питання навіть не відкривалося. Крим по праву належить Україні.

А з іншого боку питання притягнення до відповідальності порушника міжнародного права є відкритим. На жаль, Кремль спростовує свою відповідальність і продовжує не визнавати свій злочин. Тому ми повинні зберігати єдність для того, щоб активізувати всі міжнародно-правові механізми для деокупації Криму.

Генеральна Асамблея ООН, яка днями відкрилася в Нью-Йорку, також має сказати своє слово у цьому зв'язку і ми в Україні розраховуємо на міжнародну підтримку нової української ініціативи щодо ухвалення резолюції Генасамблеї ООН про порушення прав людини в Криму, яка є частиною нашої загальної політики з де-окупації півострова.

Ключова мета – забезпечити такий стан, щоб ціна тимчасової окупації зростала. Щоб тримати в руках незаконно захоплене, а по суті – цинічно вкрадене – агресорів було так само нестерпно боляче, як тримати у руці розпалене вугілля з Донбасу.

Я вже раніше казав, і хочу повторити у цій аудиторії: мабуть прийшов час відповісти Росії на її надії щодо окупованих територій, включно із кримськими татарами. Я вже раніше казав, і хочу повторити у цій аудиторії: мабуть прийшов час відповісти Росії на її нахабство на окупованих територіях, включно по відношенню до кримських татар.

Це означає, що необхідно впроваджувати нові секторальні санкції. Без санкцій ми нічого не зробимо! У нас немає солдатів НАТО, ми захищаємося власною зброєю, але санкції – єдиний механізм утримати Путіна за столом переговорів. І ми на це розраховуємо. Бо коли ми ведемо мову про санкції, йдеться не лише про Мінські домовленості.

Якщо санкції будуть пом'як-

шуватися чи їх знімуть, чи Росія піде з України, Донбасу чи з Криму? Чи вони виведуть свої війська, відпустять політичних в'язнів, чи вони будуть співпрацювати з ОБСЄ і чи Росія зробить щось для того, щоб пояснити своєму народові чому знімають санкції? Пояснення цьому немає, і це крок задля нашого майбутнього. Європейського майбутнього. Це не крок для України. І з огляду на це не зайвим було б поновлення поправки Джексона-Веніка. І я та людина, яка свого часу просила в американському Конгресі зняти поправку Джексона-Веніка щодо України, а зараз настав час впровадити її щодо Росії!

Адже страждання українських громадян вже давно перестало бути відповідальністю окремих особистостей. Це системна проблема режиму, створеного Кремлем в Росії. Тому відповідальність мають нести не лише окремі люди, але й увесь режим.

Москва має зрозуміти – ціна таких порушень лише зростатиме.

Відповідні експертні консультації з нашими партнерами вже тривають і одна з реакцій має бути на так звані російські парламентські вибори на території Криму.

Наша відповідь проста: ми не визнаємо легітимність російських виборів на окупованій території України. А ті, кого оберуть до складу Державної Думи Росії від Криму, насправді купують собі „членський квиток“ до санкційного клубу. Ласкаво просимо до клубу об'єктів санкцій, шановні панове!

До речі, хотів би подякувати Сполученим Штатам за їх лідерство у зміцненні санкцій проти агресора. Вважаю, що американські санкції проти компаній, пов'язаних з Газпромом і тих, хто будує так званий „міст Путіна“ до Криму стануть дзвінком, що розбудить агресора.

Під час моїх зовнішньополітичних контактів мене часто запитують „чим ще світ може допомогти Україні?“

Перше – треба нарешті прокинутися і роздивитися об'єктивну реальність довкола нас. Я наполя-

Не можна дозволити, щоб зароблені на торгівлі з Заходом євро чи долари повернулися з Росії до нас кулею чи ракетною.

гаю на тому, що війна ведеться не просто проти України, але й проти Заходу. Величезна, справжня широкомасштабна війна, назва якій „гібридна“. Але ця війна не стосується лише України – вона проти всіх нас. Ми більше не маємо права вдавати, що нічого не відбувається.

Все, що я бачу, нагадує відому п'єсу французького драматурга Ежена Іонеску: гібридні носороги вже на наших вулицях, вони холоднокрівно руйнують все на своєму шляху – цінності, принципи, демократію. А ми продовжуємо дискутувати про те, звідки вони могли тут взятися? Хороші вони чи погані? А чи так вже погано бути носорогом? Замість того, щоб об'єднатися і рішуче заявити про те, що їм тут не місце, і ми не дозволимо перетворити нас всіх на носорогів!

Ви щодня можете спостерігати, як російська гібридна війна намагається розірвати нас на шматки і вірите, що вас така загроза оміне стороною. Можете не сумніватися, що завтра вони дотягнуться і до вас. І тут не треба питати, по кому дзвонить дзвін – він дзвонить по всіх нас.

Тому друге – треба берегти нашу єдність і спільним фронтом дати відсіч агресорові. Має залишатися ефективне знаряддя санкцій для того, щоб давати відсіч агресорові і стримувати його і має бути великий світовий стіл перемовин.

Вітаю вчорашнє рішення Ради ЄС про продовження терміну дії індивідуальних санкцій за порушення територіальної цілісності України.

Нам слід бути солідарними один з одним, працювати в унісон, аби не надати агресорові жодного шансу роз'єднати ланцюг нашої єдності.

Наприклад, Євросоюз міг би скоригувати часові рамки перегляду санкційного режиму щодо Росії та перейти від піврічного до річного циклу, бо ми часто чуємо дискусії в Європейському Союзі чи має Росія шанси порушити солідарність щодо України, чи буде ескалація конфлікту з втратами сотень людських життів.

Я чую про скарги європейського бізнесу про нібито величезні втрати від санкцій проти Росії. Насправді це не втрати, а інвестиції у вашу безпеку, ваш спокій.

Лише вдумайтесь: білшість, якщо не всі надприбутки від нафти, газу, торгівлі з країнами Заходу Росія використала не на модернізацію економіки і господарства, не на поліпшення способу життя, а на корупцію і масштабну модернізацію війська, яке зараз загрожує Україні й Європі – нашій і вашій безпеці. Не можна дозволити, щоб зароблені на торгівлі з Заходом євро чи долари повернулися з Росії до нас кулею чи ракетною. Подумайте про це саме таким чином.

Міжнародні правові механізми протидії агресорові мають бути застосовані у повній мірі.

Ми розпочали низку судових позовів проти Росії за порушення Конвенції ООН з морського права. Агресор, нападник має в повній мірі відчути справжню силу міжнародного права, яке він так зухвало зламав.

Я переконаний, що ми маємо дуже добрі перспективи. Маємо зробити висновки з досвіду дотримання Будапештського меморандуму. Вважаю необхідним забезпечити надані гарантії через укладення двосторонніх безпекових угод з країнами-союзниками для того, щоб забезпечити Україну.

І третє – всеохоплююча, комплексна система розбудови нової європейської України.

Нової України, про яку так мріяв Георгій Іонгадзе, пам'ять якого ми вшановуємо саме сьогодні, в 16-ту роковину його загибелі.

Вже більше двох років ми в Україні ведемо бій на двох фронтах.

Наші перемоги у забезпеченні внутрішніх реформ так само важливі, як і наші військові перемоги.

Наш головний і найбільш небезпечний внутрішній ворог – це корупція.

(Закінчення на стор. 9)

Україна не зверне...

(Закінчення зі стор. 8)

Вона вже відібрала в нас занадто багато часу і ресурсів, які можна було б ефективно використати на модернізацію і розвиток.

Боротьба з корупцією – це наша спільна відповідальність.

Це мій абсолютний пріоритет як президента України і ми заклали якісно новий, інноваційний фундамент для боротьби з корупцією, та випробуємо його на практиці.

Кожен громадянин має можливість відчувати себе частиною процесу. Тепер ніхто ні від кого не ховається. Все відбувається максимально відкрито і прозоро.

Моє прагнення – не гонити за кількістю затримань, арештів чи ув'язнень, а створення системи „нульової терпимості“ до корупції. Це і нова культура відносин між владою та суспільством.

Роками одним з основних джерел для корупції були тендерні державні закупівлі. Так звана Тендерна палата, що зосередила сотні мільярдів гривень державних підприємств, фінансувала попередню владу. Сьогодні, завдяки системі ProZorro, ми вже маємо заощадження сотень мільярдів бюджетних ресурсів, які були вирвані з пащі корупції.

Роками своєрідним символом корупції була міліція. Тепер нова Патрульна поліція, створена у містах за допомогою наших американських і європейських друзів, очис-

тила наші дороги від корупціонерів в погонах і відновили довіру до нових правоохоронних установ.

Роками вітчизняна енергетика була корупційним „клондайком“. Сьогодні, завдяки реформам відповідно до європейських стандартів, НАК „Нафтогаз“ припинив бути вічним банкрутом і нарешті запрацював в інтересах споживача і держави.

Свій вагомий антикорупційний ефект приносить і фінансова децентралізація. Я був щасливий відвідати Дніпро, Львів, Одесу і багато інших міст і ми маємо у п'ять, шість, сім разів підвищення тих коштів, що йдуть на власний розвиток. Не треба тепер передавати ці кошти на Київ, торгуватися з якимись бюрократами. Це їхня влада і їх відповідальність як витратити десятки мільярдів гривень через децентралізацію, яку я започаткував особисто. Це демонстрація, вияв ефективності реформ. Це потужний антикорупційний потенціал, що закладено і в систему електронного декларування статків державних службовців та високопосадовців.

Дуже багато було дискусій з приводу запуску цієї системи і тепер ми її запускаємо. З 1 вересня електронна система вже запущена і немає жодних шансів на те, щоб цю систему підірвати і зламати. Це наші зусилля для того, щоб показати прозорість і відповідальність незалежно від того, чи ви член Уряду, Пар-

ляменту чи хтось інший.

Ми вважаємо, що дуже важливий етап перетворення – це судова система. Це остання цитадель корупції. І я вдячний політичним силам Парляменту, що вони підтримали мою пропозицію Конституційної реформи. Ми провадимо цю реформу в Парляменті і якраз тепер, 30 вересня, буде ухвалено нову Конституцію. Ми запускаємо надзвичайно великий процес.

Нам ніколи не подолати в Україні корупцію, допоки не очистимо суд від корумпованих суддів і від тих, хто керується не духом Феміди, а срібняками.

Вірю, що ті поправки Конституції зміни в частині правосуддя, створять незалежний суд і зроблять українське суддівство здоровішим. Чи можете ви собі уявити, що 200 нових, чистих, фахових суддів вод-

їнської влади на шляху реформ.

Тепер це сигнал для інвесторів, що прийдуть в Україну – ми успішно співпрацюємо з МВФ.

Це також сигнал українському суспільству, що міжнародне співтовариство довіряє Україні, стоїть з нами пліч-о-пліч та незмінно підтримує на шляху важливих перетворень і макроекономічного зростання у ці складні часи.

Адже кожен мільярд – це нові робочі місця, нові можливості для соціально-економічного зростання.

Сподіваюся, що невдовзі своє слово на підтримку України скажуть і в ЕС.

Маю на увазі і Угоду про асоціацію, яка вже зачекалася на ратифікацію.

І лібералізація візового режиму є надзвичайно важлива. Україна це заслужила по праву і справедливості. Ми виконали всі 144 критерії візової лібералізації. Ми маємо звіт оціночної місії, я звернувся до заступника голови Європейської Комісії із законодавчими ініціативами. Сподіваюся, що на початку жовтня Європейський Парлямент

проголосує на користь цього і буде ухвала Європейської Ради.

Рішення про надання безвізового режиму Україні – це не лише підтвердження примату спільних цінностей над меркантильними інтересами, а й елемент і мирного врегулювання на Донбасі, і де-окупації Криму.

Пані та панове!

Ми вам щиро дякуємо за підтримку наших зусиль у досягненні миру і успішного перетворення.

Ми поклали наріжний камінь у споруду великих змін. Ми маємо істину і бажання поступу, оновлення і розвитку. Ми покладаємося на солідарність, нашу обопільну увагу і обопільну підтримку. Це не відповідь на питання чого ми хочемо від європейців. Це відповідь на питання хто ми такі.

Сподіваюся, що всі присутні матимуть плідну дискусію з цього приводу і тут, на Ялтинській конференції, що відіграє надзвичайно важливу роль у нашому поступі до Європи я хочу побажати щастя і добра цій конференції.

Дякую за увагу і слава Україні!

Наш головний і найбільш небезпечний внутрішній ворог – це корупція.

ночас з'являться у Верховному суді України і ми введемо звідти весь попередній склад?

Коли ми говорили з нашими американськими, британськими, європейськими колегами, я можу сказати, що в нас дуже плідна співпраця у перевірці нових кандидатів, антикорупційні процедури, процес навчання нового суду.

Навряд чи знайдеться в світі інша країна, яка б наважилася на повне перезавантаження вищої судової гілки влади в такі гранично стислі строки, як це сьогодні робить Україна.

Дуже важливо, що наші оцінки прогресу та стратегії боротьби з корупцією поділяють і підтримують наші міжнародні партнери. Це визнання, між іншим, прив'язане до сьогоднішньої Ялтинської конференції і тісно пов'язане з темою.

Позавчора було рішення Ради директорів Міжнародного валютного фонду про продовження програми співпраці з Україною та виділити додаткові обсяги фінансової підтримки допомоги.

Це міжнародний знак якості та визнання ефективної роботи укра-

„Найбільший“...

(Продовження зі стор. 1)

пив до великої зграї корупціонерів? Виявилось, що він став власником помешкання в новому багатоквартирному будинку в центрі Києва. Це чотири кімнати загальною площею 190 квадратних метрів, а вартість помешкання – майже 300 тис. дол. Головна підстава для всеукраїнського скандалу – звідки народний депутат узяв такі гроші? Очевидно, усвідомлюючи неординарність свого вчинку, С. Лещенко завчасно особисто повідомив про купівлю і про фінансові джерела: 100 тис. дол. він заробив за 2013-2014 року, решту суми позичив у засновника „Української правди“ Олени Припути і в своєї цивільної дружини Насті Топольської.

Це пояснення, невдовзі перевірени і визнане правдивим Національним антикорупційним бюро України, не допомогло С. Лещенкові. Обструкція, таврування, висміювання стали ледве не тотальними. Лише двоє-троє друзів з „Демократичного альянсу“ не відступилися від нього. Найбільших очорнювань зазнав він від засобів масової інформації, котрі належать Ігореві Коломойському. Все логічно: той мстив С. Лещенкові, колишньому журналістові-розстежувачеві, за колишні викривальні статті проти олігарха.

Але й політично і морально здорові сили в Україні не приховували розчарування вчинком С. Лещенка. Якоюсь мірою це можна зрозуміти: якщо ти відважився зробити своє життя боротьбою з корупцією, з несправедливим багатством, мусиш це засвідчувати усім способом свого особистого життя. Ось як відгукується на цю історію не менш, ніж С. Лещенко, відомий своїми розстежувальними матеріалами журналіст з

„Дзеркала тижня“ Сергій Рахманін:

„Навіть якщо жодна копійка з заплачених Лещенком за квартиру мільйонів не виявиться „брудною“, сам скандал уже підірвав хитку віру в реальне існування в політиці нових цінностей, позначених Майданом принципово. Сам того не бажаючи, нереалізований політик розв'язав руки тим, з ким він (сподіваюся, щиро) боровся. Масштабним негідником, які крали й крадуть мільярдами, галузями, регіонами, які азартно торгують своєю совістю і чужою кров'ю. Сергій Лещенко (навіть якщо він безмежно чистий, з погляду формального закону) запустив демонів сумніву в серця багатьох з тих, хто ще вірив. І демони взялися захоплено жерти віру, полегшуючи життя тим, хто не збирався переставати красти. Чистий чи нечистий він на руку – цим з шаленою радістю скористаються (і вже користаються) значно більші нечестивці з БПП, „Народного фронту“, Радикальної партії...“.

Тяжко не погодитися з С. Рахманіном. Хворе на хронічну корупцію українське суспільство вимагає, щоб його лікарі були ідеально здорові.

Все ж деякі запитання залишаються без відповіді. Зокрема й це: для кого будуть модерні будинки з великими і дорогими помешканнями? Виходить, що виключно для олігархів чи виокопоставлених злочинців? Чесній людини мешкати в такій квартирі – неморально?

Вся ця історія нагадує один анекдотичний випадок з революційного 1917 року. Дивиться у вікно стара княгиня на вуличний протест під червоними прапорами і запитує внуку: „Чого вони вимагають?“. „Хочуть, щоб не було багатих“, – відповіла внучка. „Це дивно, – зітхнула аристократка, – мої батьки і діди хотіли, щоб не було бідних“.

Наукове Товариство ім. Шевченка

в Америці

запрошує

на доповідь

доктора політологічних наук,
провідного наукового співробітника відділу етнополітології
Інституту політичних і етнонаціональних досліджень
ім. І. Ф. Кураса НАН України.
Викладача-гостя Єйльського університету

Володимира Кулика
(Київ, Україна)

Українські російськомовці: еволюція ідентичності

**в суботу, 8 жовтня 2016 року
о 5-ій годині по пол.**

в будинку НТШ
63 Fourth Ave (між 9-ою і 10-ою вулицями)
New York, NY 10003

Відзначення складається з трьох частин:

I. КОНФЕРЕНЦІЯ
від 10:00 ранку до 5:00 вечора

Теми виступів:
а) 70-ліття діяльності ООЧСУ
б) Акт 30-го червня 1941-го року
в) 25-та річниця Незалежності України

У Конференції візьмуть участь представники Уряду України та політичні діячі.

II. СВЯТОЧНИЙ БЕНКЕТ
від 7:00 до 9:00 вечора,
який включас урочисту та мистецьку програми.

Виступатимуть:
Соліст Метрополітальної Опери – бас Extraordinaire
Стефан Шкафаровський
– Керівник та соліст групи "Мандри"
Сергій Фоменко "ФОМА"
– Юні Сумішчі – **Максим Лозинський**
і **Катерина Качурас**

III. ЗАБАВА
Від 9:00 вечора
під звуки оркестри
"Anna-Maria Entertainment"

ГОЛОВНА УПРАВА
Організації Оборони
Чотирьох Свобід
України

має шану запросити Вас на

Ювілейне відзначення

70-ЛІТТЯ
ДІЯЛЬНОСТІ
ООЧСУ

що відбудеться

в суботу,
15 жовтня 2016 р.

в Українському Культурному
Центрі Нью Джерсі

за адресою:
60 North Jefferson Road,
Whippany, NJ 07981

Вступ на Бенкет та Забаву — \$ 75.00

Замовлення: (212) 505-0767

WWW.FLYUIA.COM

Чудові перельоти. Файні напрямки. Найкращі тарифи.

Нью-Йорк	Київ	\$687*
	Одеса	\$533*
	Львів	\$682*
	Івано-Франківськ	\$682*
	Чернівці	\$704*

* Застосовуються обмеження
**МАУ ДАСУ АТ № 505921 від 27.06.2012 року.

МІЖНАРОДНІ АВІАЛІНІЇ УКРАЇНИ 1-800-876-0114 **MAU**

Life Insurance • Annuities • Endowments

Look at Life Insurance in a whole new way.

Life Happens. Then...?

In the event of death, Single Premium Whole Life Insurance can provide a financial safety net to help families maintain their standard of living.

- Issued to persons between the ages of 0-95
- Minimum premium is \$300
- One time policy fee of \$25
- One payment insures the person for life
- Upon death of the insured, the beneficiary receives the proceeds tax free

Home Office - (800) 253-9862
Sales - (888) 538-2833

Ukrainian National Association, Inc.
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054 • General Information – 800-253-9862
www.UkrainianNationalAssociation.org
facebook.com/UkrainianNationalAssociation

\$25 Fee Waived Now Thru 12/20/16

Single Premium Whole Life Insurance can provide a financial safety net to help families maintain their standard of living. Now through 12/20/16, the UNA is waiving its \$25 fee to help you take the first step to insure you and your family's future. Call the Home Office or sign up at: October 1 - Ukrainian Festival in Whippany, NJ; October 29 - St. Demetrius Ukrainian Festival in Carteret, NJ.

Завантажте наш мобільний додаток для всіх ваших фінансових потреб

Download Our App!

Download on the App Store
GET IT ON Google play

- ▶ Deposit checks...
- ▶ View balances...
- ▶ Make transfers...
- ▶ Pay bills & more...

...using your smartphone or tablet

UKRAINIAN **УКРАЇНСЬКА**
FEDERAL CREDIT UNION ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТНА СПІЛКА
MAIN OFFICE | 824 E. Ridge Rd | Rochester, NY 14621 | 585.544.9518 | fax 585.338.2980

ALBANY, NY (518)266-0791	AMHERST, NY (716)799-8385	BOSTON, MA (781)493-6733	BUFFALO, NY (716)847-6655	CLEVELAND, OH (440)842-5888
FEDERAL WAY, WA (253)237-5293	PORTLAND, OR (503)774-1444	SACRAMENTO, CA (916)721-1188	SYRACUSE, NY (315)471-4074	VANCOUVER, WA (360)597-2096
WEBSTER, NY (585)545-6276				

877-968-7828 www.rufcu.org
Federally insured by NCUA Equal Housing Lender

В Україні не забули героїв визвольних змагань

В Україні триває усунення пам'ятників і назв комуністичної доби, насильно привнесених Росією в життя народу. Одночасно відновлюються історія визвольних змагань та імена її героїв. Громадський кореспондент „Свободи“ Тетяна Будар побувала на вшануванні пам'яті Українських Січових Стрільців на горі Лисоні та вояків УПА, які загинули у бою з військом НКВД на Волині. Нижче вміщено її репортажі.

РОГАЧИН, Тернопільська область. – 11 вересня, в урочищі Широка Дебра в Киляшковому лісі, біля села Рогачин, відбулося вшанування пам'яті полеглих 72 роки тому в цьому місці українських повстанців.

Панахиду біля оновленого хреста на могилі героїв відслужили парох Рогачинської церкви св. Юрія Переможця о. Степан Братців, оо. Василь Мартинців з Нарєва та Олег Дідух з Бережан. Сільський голова Рогачина Орест Нич подякував усім, хто допомагав в оновленні пам'ятного хреста й благоустрою могили, до якої поклали квіти та гілочки калини.

У Киляшковому лісі в 1943-1944 роках розташовувався вишкіл відділу Української Національної Самооборони. Діяли школи підстаршин і медичних сестер під керівництвом „Хитрої“. Деякий час стояли курені „Остапа“ й Бондаренка, які у вересні 1944 року пішли в рейд, залишивши тут сотню „Голки“. На цю сотню був спрямований удар 3-6 вересня до 20 тис. „червоних“ солдат. Оборона табору тривала кілька днів. Частина повстанців прорвалася на Погребиська. Поранених енкаведисти зв'язували колючим дротом і жорстоко катували.

Патріоти з Рогачина потай від влади в братських могилах склали тіла героїв-повстанців. Деякий

Біля могили українських повстанців у Киляшковому лісі на Тернопільщині. (Фото: Тетяна Будар)

час люди приходили сюди таємно, молилися й оплакували полеглих. Пошуками вбитих займалися Михайло Сабала, Василь Пастух, Микола Якимів та деякі інші. Село заплатило за шану до повстанських вояків високу ціну – 15 родин опинилися в сибірських таборах.

За деякими спогадами, в брат-

ській могилі поховані 34 повстанці. Є могили на сільському цвинтарі. А скільки останків під землею у лісах – ніхто не знає.

Патріотичні вірші, повстанські та українські народні пісні виконували хористи церкви св. Юрія Переможця, педагоги та учні Рогачинської школи (директор Марія Звіришин),

учасники сільського хору (завідуючі клубами Ольга Касперська і Тамара Луцишин), соліст Михайло Скрипка з Волиці, ансамбль „Добриня“, гурт „Берегиня“.

Завершилося дійство спільним виконанням пісень „Хай живе вільна Україна“, „Пливе кача“ й духовного гімну „Боже великий, єдиний“.

БЕРЕЖАНИ, Тернопільська область. – На державному рівні тисячі мешканців та гостей вшанували 2-8 вересня 100-річчя битви Українських Січових Стрільців (УСС) на горі Лисоні, де були убиті, полонені й поранені понад 1,000 старшин та стрільців. 1994 року на горі спорудили величний пам'ятник полеглим січовикам і побудували каплицю.

2-4 вересня на вершині Лисоні відбувся вишкільно-патріотичний табір „Лисоня“. До масового сходження й таборування на Лисоні з нагоди 100-річчя героїчних боїв Легіону УСС долучилися 500 дітей – учні шкіл, студенти з Дрогобича, збірна команда з Шумська. У програмі таборування були гутірки біля „Стрільцької ватри“, краєзнавча вікторина, військово-патріотичні та туристично-краєзнавчі змагання, конкурс стрільцької пісні.

У Музеї книги 2 вересня відкрито фотовиставку „Українські Січові Стрільці: історія у світлинах“ (з приватної колекції Олега Захарківа), представлено пам'ятну листівку „По війні. Березовий хрест“ (репродукція з малюнка Олени Кульчицької).

3 вересня у Краєзнавчому музеї відбулися презентації оновлених заль „Перша світова війна та Українське Січове Стрілецьтво“, „Лисоня – гора стрілецької слави“, фотопроєкт Анни Сенік „Воїн. Воля крізь віки“, відбулося погашення спеціальним штемпелем конверта з оригінальною маркою „100 років від часу боїв за гору Лисоню. Пам'яті Українських Січових Стрільців“, виданого „Укрпоштою“.

У конференційній залі Бережанського агротехнічного інституту відбулася урочиста академія, у якій брали участь історики, науковці, краєзнавці, громадські діячі,

викладачі та студенти.

Гостей Лисоня зустріла концертом військової оркестри 44-ої окремої артилерійської бригади (Тернопіль). Панахиду за полеглими в боях за волю України героями-січовиками та героями усіх визвольних змагань біля підніжжя оновленого пам'ятника відслужили Архiepіскоп-Митрополит Тернопільсько-Зборівський Української Греко-Католицької Церкви Василь Семенюк, 40 священників різних християнських конфесій і семінаристи. Разом з ними молилися й співали духовний гімн „Боже великий, єдиний“ та стрілецькі пісні всі присутні.

Про початок XI регіонального фестивалю стрілецької і повстанської пісні „Дзвони Лисоні“ оголосив голова обласної адміністрації Степан Барна. Змістовну концертну програму представили хори і вокальні ансамблі, театр україн-

ської пісні „Золота Липа“, танцювальні гурти.

Суботній вечір на Лисоні завершився концертом колективу стародавньої музики „Хорєя козацька“ (Київ) під керівництвом Заслуженого артиста України Тараса Компаніченка.

У ніч з 3 на 4 вересня спільно з Пластом активісти „Правого сектора“ здійснили піший рейд на військовий меморіал Українських Січових Стрільців у село Лісники, де провели громадську акцію „Свічка пам'яті“.

4 вересня на залізничній станції Посухів бережанці урочисто зустрічали „Потяг українських звитяг“, яким приїхали представники громадських організацій області, військовослужбовці 44-ої артилерійської бригади, вихованці військових ліцеїв, науковці, журналісти, художники, патріоти Тернопілля. Пішою ходою велелюдна колона військових і цивільних рушила на цвинтар, на якому поховано 70 стрільців. Освячення оновленого цвинтаря здійснили владика українських церков.

Тисячі людей піднялися на вершину гори, де у виконанні духової оркестри з Тернополя (диригент Володимир Грицай) звучали стрілецькі та повстанські мелодії. На схилах Лисоні клуби історичної реконструкції зі Львова, Києва й Кам'янця-Подільського відтворили епізоди героїчної битви січовиків.

Урочистості на Лисоні висвітлювали кілька телеканалів. Було представлено пам'ятну монету „100-річчя боїв Легіону Українських Січових Стрільців на горі Лисоня“, яку Національний банк України випустив 2 вересня цього року. Пісенне мистецтво дарували мистецькі ансамблі України.

Освячення оновленої каплиці Покрови Пресвятої Богородиці на горі Лисоня. (Фото: Тетяна Будар)

НОВІ ВИДАННЯ

Видано двотомник про Патріярха Йосифа Сліпого

„Патріярх Йосиф Сліпий і красне письменство“ (упорядник Ірина Іванкович). Львів. Видавництво „Артос“. 2016

15 вересня, під час урочистої церемонії відкриття 23-го Форуму видавців у Львові, традиційно були оголошені найкращі книжки форуму. Цього року їх було 23. Серед них – нове двотомне видання „Патріярх Йосиф Сліпий і красне письменство“ Ірини Іванкович.

Публікація, присвячена п'ятиріччю Центру студій спадщини Патріярха Йосифа Сліпого, що діє при Релігійному товаристві українців-католиків „Свята Софія“ США, побачила світ у львівському видавництві „Артос“ при Фундації „Андрей“. У церемонії нагородження, яка відбулась у Львівському оперному театрі, взяв участь директор видавництва Михайло Перун.

Перший том – це двомовне (українсько-англійське) наукове дослідження літературних видноклів Й. Сліпого, впливу літератури на формування його особистості та гомілетичного стилю. Авторка подає хронологічно систематизовану аналіз поглядів Патріярха на давню українську та діаспорну літературу, а також висвітлює його думки про о. Маркіяна Шашкевича, Тараса Шевченка, Івана Франка, як і багатогранне ознайомлення із закордон-

ною літературою.

Понадто, у праці розглянуто діяльність літературно-наукового журналу „Дзвони“, засновником якого був Й. Сліпий, а також літературний вимір його творів. Окрему увагу відведено образів Патріярха Й. Сліпого в красному письменстві.

Передмову до книги написав академік Степан Павлюк, вступну статтю – академік Леонід Рудницький. За його словами, „студія І. Іванкович подає нове наświetлення генези і розвою світогляду Йосифа Сліпого і виказує певні виміри його особистості. У цій праці висвітлено не тільки глибину любови Блаженнішого до літератури, особливо до поезії, але і також показано широкий діяпазон його інтимного знання культури західного світу та її значення для християнства“.

На думку авторки, праця „Патріярх Йосиф Сліпий і красне письменство“ дає можливість по-іншому поглянути на особу Блаженнішого Йосифа: не в контексті догматичних чи „sensu stricto“ наукових богословських праць, а із площини, де зливаються в одне ціле відчуття правди, добра та краси.

Другий том – це нова антологія літературних творів, присвячених Й. Сліпому, що їх збирала та упорядкувала І. Іванкович. Книга „Сидячи на саях“ є літературним трактатом про життя й особу Патріярха. Зібрані

ні в цій публікації (поезія та проза), написані в Україні, США, Канаді, Великобританії, Польщі, Аргентині та Австралії в різний час, були попередньо друквані в материкових та в діаспорних часописах чи виходили окремими публікаціями, копії яких зберігаються в Центрі студій спадщини Блаженнішого Йосифа.

У антології надруковано 50 поезій близько 40 українських авторів, пісні, прозові твори, сценарії, поезії польською та еспанською мовами

із супутніми перекладами, уривки з англомовного роману Мориса Веста „Постоли рибалки“. Вступну статтю написав Ігор (Возняк), Митрополит Львівський. Книгу доповнено репродукціями картин відомого маляра Юрія Гури та аудіодиском із записом вибраних поезій у виконанні Народного артиста України Богдана Козака.

Презентації двотомника відбудуться в Україні та в США.

Товариство „Свята Софія“ США

Історія українського летуна

„Небо Левка Мацієвича“. Упорядник Володимир Кобзар, автор передмови Володимир Панченко. Київ. Видавництво „Темпора“. 2016. 255 стор.

Світлана Орел

У обласному краєзнавчому музеї у Кропивницькому, Кіровоградська область, 13 вересня відбулась презентація книги „Небо Левка Мацієвича“, видання якої ініціював письменник Володимир Кобзар. Він багато зробив для увічнення пам'яті Л. Мацієвича, який теж був родом з містечка Олександрівки. Його трагічна загибель 24 вересня 1910 року під час показових летів у Санкт-Петербурзі сколихнула мало не всю Російську імперію, а похорон став одним з найвелелюдніших за всю історію тодішньої столиці. Л. Мацієвич став першою жертвою авіації в Російській імперії. Під впливом його загибелі Гліб Котель-

ников винайшов парашут.

Невдовзі після смерті пілота друзі збирали спогади про нього і видали „Збірник пам'яті Л. М. Мацієвича“. Довгі роки про видатного інженера і сміливця згадували мало і лише десь у середині 1980-их років автор журналу „Вітчизна“ Сергій Гречанюк знайшов примірник того збірника в одній зі столичних бібліотек. Саме цей збірник, який переклав українською мовою і упорядкував В. Кобзар, становить основу нової книги.

До неї увійшли також пізніші спогади тих, хто особисто знав Л. Мацієвича, його листи до Михайла Коцюбинського та Михайла Грушевського, фотографії, багато з яких публікуються вперше.

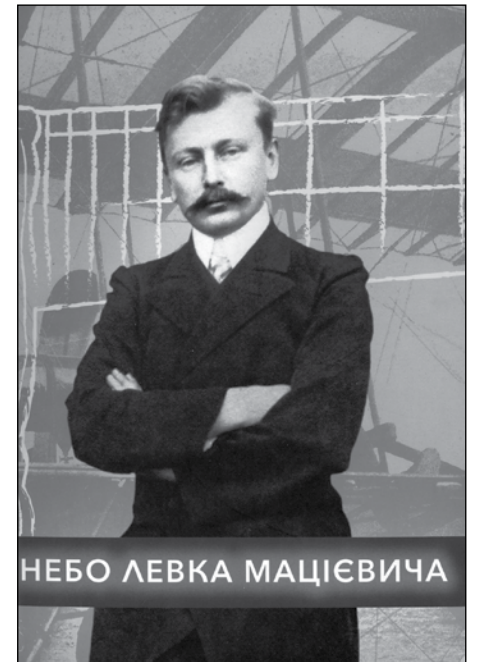
Вступне слово до книги написав проф. Володимир Панченко. Він – автор окремого нарису про інженера-авіатора, ініціатор меморіальної дошки в Олександрівці на будинку, де жила родина Мацієвичів. Дирек-

тор краєзнавчого музею Наталія Агапеева підготувала офіційне звернення до керівництва Льотної академії від учасників презентації з проханням ім'я українського летуна присвоїти академії.

Студентам академії, очевидно, було б цікаво дізнатися про свого земляка, який одним з перших серед українців взявся підкорювати небо. Про нього розповідає документальний фільм Володимира Калужного, уривок з якого демонструвався під час презентації.

Л. Мацієвич був провідником революційного українського руху серед харківського студентства, займався поширенням української ідеї під час роботи у Севастополі, еднав українство у Петербурзі, не ламався і не прогинався під владу (виключення із Харківського технологічного інституту не зупинило його), здобував визнання і успіх талантом, працездатністю та наполегливістю, не піддавався політичній кон'юктурі та модним тенденціям.

Він став одним із засновників

першої в Україні політичної партії – Революційної Української Партії, не піддався масовому захопленню соціалістичними ілюзіями, а залишався твердим прихильником державності України.

Живе серце в залізному корпусі

Фелікс Хмельковський. „Дневник лейтенанта (1986-1987)“. Черкаси. Видавець Третяков Олександр. 2016. 272 стор.

22 липня у „Свободі“ було вміщено звіт Олександра Костирка „На презентацію прийшли моряки“ про громадське обговорення в Черкасах щоденника Фелікса Хмельковського, який він вів під служби на Тихоокеанській флотії СРСР. Щоденник написано російською мовою і такою мовою й видано накладом 1,000 примірників, щоб з щоденником могли ознайомитися в Росії численні моря-

ки, які ще перебувають в ілюзії щодо сили й могутності флотії СРСР.

Видавництво „Смолоскип“ має намір видати щоденник у перекладі українською мовою.

Тим часом щоденник прочитав відомий літературознавець проф. д-р Володимир Поліщук, письменник, завідувач катедри української літератури і порівняльного літературознавства Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького. Надіслану ним рецензію вміщено на цій сторінці.

* * *

„Цей щоденник („Дневник лейтенанта“) краще читати, ніж розповідати про нього чи аналізувати його. Цілком випадково, від прочитання слова „лейтенант“ у назві книжки, згадався один літературний термін – „лейтенантська проза“ – з епохи шістдесятництва й літератури про війну, в якій ота сама „лейтенантська проза“ з її далекою від героїчних країв „окопною правдою“ зовсім по-новому, трагедійно, висвітлює криваву суть війни.

У цьому моєму тексті, повторюю, ця паралель чи згадка цілком випадкова, але може бути незадовою і в розмові про щойно надруковану в Черкасах книжку Фелікса Хмельковського. Він – молодий лей-

тенант-романтик (який, на превеликий жаль, уже в потойбіччі), випускник вищого військово-морського училища з цілком самодостатнім, переконано-усвідомленим, аналітично-критичним (у тому числі самокритичним, іронічним, самоіронічним) поглядом на світ у собі й себе у світі, нарешті потрапляє на омріяну з дитинства військову службу. На моря й океани...

Ось така, сказати б, „стартова позиція“ в розмові про „Щоденник лейтенанта“. Хіба варто додати, що писав цей щоденник (1986-1987 роки) 22-23-річний юнак. От у цьому факті, як на мене, одна з очевид-

(Закінчення на стор. 14)

*Подбайте про Ваше завтра
вже сьогодні!*

*Відкрийте рахунок ІРА,
щоб забезпечити своє майбутнє
без турбот.*

3.30% АРУ*

Пенсійні рахунки є забезпечені до 250,000 тис. доларів Державною Адміністрацією Кредитових Спілок - NCUA.

САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

Завжди професійна, конфіденційна та ввічлива обслуга.

ГОЛОВНЕ БЮРО: 108 SECOND AVENUE NEW YORK, NY 10003 TEL: 212-473-7310 FAX: 212-473-3251

Вигідно розташовані філії:

КЕРГОНКСОН:

6329 Route 209
Kerhonkson, NY 12446
Tel: 845-626-2938
Fax: 845 626-8636

ЮНІОНДЕЙЛ:

226 Uniondale Ave
Uniondale, NY 11553
Tel: 516 565-2393
Fax: 516 565-2097

АСТОРИЯ:

32-01 31st Street
Astoria, NY 11106
Tel: 718 626-0506
Fax: 718 626-0458

ЛІНДИНГІРСТ:

225 N. 4th Street
Lindenhurst, NY 11757
Tel: 631 867-5990
Fax: 631 867-5989

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:
Info@selfreliancenyc.org

ІНТЕРНЕТ:
www.selfreliancenyc.org

**Поза Нью Йорком дзвоніть
безкоштовно:**

Your savings federally insured to at least \$250,000
and backed by the full faith and credit of the United States Government

NCUA

National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

*АРУ - Відсотки у річному відношенні з нараховуваною дивідендою. Дивіденда - 3.25% нараховувана денно може бути змінена без попередження.

УКРАЇНСТВО В СВІТІ

В Ізраїлі пом'янули трагедію Бабиного Яру

Світлана Глаз

ТЕЛЬ-АВІВ. – 16-18 вересня відбувся семінар, присвячений 75-річчю трагедії Бабиного Яру під назвою „Над Бабиным Яром пам'ятників немає?“, організований громадською організацією „Ізраїльські друзі України“ з підтримкою „Ukrainian Jewish Encounter“. Його учасники обговорили проблеми українсько-єврейського діалогу. З доповідями виступили д-р Василь Рашевич з Львівського інституту українознавства, режисер-документаліст Борис Мафціра, історик Шимон Бриман, доброволець Ганна Жарова. Після завершення семінару Посол України в Ізраїлі Геннадій Надоленко, який був доповідачем, відповів на запитання Світлани Глаз для „Свободи“.

– Коли Україна почала згадувати трагічні події Бабиного Яру?

– 50 років тому у Бабиному Яру пам'ятників ще не було, сюди ще ніхто не приходив і про трагедію не говорили. Лише 29 вересня 1966 року тут вперше зібралися єврейські активісти, аби вшанувати пам'ять тисяч замордованих нацистами євреїв.

Участь у вічу взяв український поет Іван Дзюба. Він сказав: „Є речі, є трагедії, безділля яких будь-яке слово безсиле і про які більше скаже мовчання – велике мовчання тисяч людей. Бабин Яр – це трагедія всього людства, але відбулася вона на українській землі. І тому українець не має права забувати про неї так само, як і єврей. Бабин Яр – це наша спільна трагедія, трагедія насамперед єврейського та україн-

ського народів“.

Однак, ще багато не сказано і не досліджено. Тому маю надію, що цей семінар сприятиме поширенню правди, руйнуванню міфів та зближенню між українським і єврейським народами, для яких Бабин Яр залишається спільним болем.

– Цього року минає 75 років від тих трагічних подій, коли лише за два дні, 29-30 вересня 1941 року, зондеркоманда під керівництвом штандартенфюрера СС Пауля Блобеля, з участю 45-го і 303-го батальйонів німецької поліції, розстріляли у Бабиному Яру майже 34 тис. євреїв. Але ж Бабин Яр став також місцем розстрілу людей різних національностей.

– Так. Під час німецької окупації Києва у 1941-1943 роках Бабин

Яр став братською могилою представників багатьох національностей, які мешкали в Україні. Тут відбувалися масові розстріли циган, військовополонених, в'язнів Сирецького концтабору, а також радянських підпільників, членів ОУН (зокрема, відомої поетеси Олени Теліги), душевнохворих, заручників, „саботажників“, порушників комендантської години та інших. У Бабиному Яру було розстріляно близько 100 тис. осіб, дві третини з яких склали євреї.

– Коли з'явився перший пам'ятник на місці трагедії?

– У 1976 році радянська влада встановила тут пам'ятник, на якому було написано „Радянським громадянам і військовополоненим солдатам і офіцерам Радянської Армії, розстріляним німецькими фашистами у Бабиному Яру“.

Отже, лише за часів незалежної України почали споруджувати пам'ятники жертвам трагедії. Участь у цьому брали численні громадські організації та місцева влада. Тепер у Бабиному Яру та навколо нього налічується вже 30 таких споруд.

Сучасна українська держава гідно увічнює пам'ять про трагедію Бабиного Яру: відбулися масові заходи

Посол України в Ізраїлі Генадій Надоленко промовляє на семінарі. (Фото: Світлана Глаз)

до її 70-річчя. І тепер ми вшануємо 75-ті роковини. На рівні Верховної Ради України плянується проведення парламентських слухань, присвячених осмисленню науки цієї трагедії для сучасного та майбутнього України.

Таким чином, якщо підсумувати, державна влада України робить усе можливе для того, щоб пам'ять про трагедію, яка сталася 75 років тому на українській землі, не стерлася. Увага держави до трагедії Бабиного Яру, безперечно, сприятиме широкому обговоренню. Але найкращим пам'ятником жертвам Бабиного Яру є наша пам'ять.

Українці Португалії зустрілися з міністром

Павло Садох

ЛІСБОНА. – 16 вересня під час візиту Міністра закордонних справ України Павла Клімкіна до Португалії, з ініціативи Посла України у Португалії Івни Огнівець, відбулася зустріч дипломатів та священниками українських церков та провідниками українських громадських організацій.

П. Клімкін розповів про мету своєї візиту та передав теплі відгуки від португальських урядовців про українську громаду в Португалії. Відбулася розмова щодо проблем не тільки українців у Португалії, але і українських мігрантів в цілому.

Серед важливих були порушені питання про виборчі права українських мігрантів, подальшу роботу над законом про зовнішню трудову міграцію, створення окремої інституції, яка б комплексно займалася проблемами українських мігрантів, перегляд і вдосконалення роботи громадської ради при міністерстві, інформаційну підтримку громадських проектів та запровадження прямого авіосполучення між Португалією та Україною.

Учасники зустрічі у Португалії з Міністром закордонних справ України Павлом Клімкіном.

Живе серце...

(Закінчення зі стор. 12)

них родзинок книги: так писати в такому віці може тільки неординарна особистість із глибоким інтелектом, усвідомлено-усталеними гуманістичними цінностями й, безперечно, талановита, літературно талановита.

Щоденник Ф. Хмельковського – то густий авторефлексивний текст, у якому можна виокремити ряд смислових площин – автобіографічну, світоглядну (щодо самого автора), пізнавальну (щодо світу, моря, кораблів тощо), любовно-інтимну (і кон-

кретизовану, й узагальнену – щодо жінок, взаємин із жінками), літературно-художню, зрештою, релігійно-духовну – пошуків „дороги до Храму“.

Кожна з означених площин заслуговує на окрему розгорнуту розмову, бо справді є вельми цікавою і, лишаячись у тексті „приватною“, Феліксовою, набуває рис глибоких мислительних узагальнень, викладених доволі майстерним художнім стилем. За всього біографізму й документальності тексту.

Якщо мовити, скажімо, за світоглядну площину щоденника, то перед нами зі сторінок постає глибоко і критично мислячий інтелектуал-дисидент пори горбачовської перебудови, внутрішньо вільна й загальнолюдськи демократична особистість, своєрідними текстовими маркерами якої можуть бути хоча б згадувані імена улюблених автором мистців згаданого часу: Володимир Висоцький, Олександр Розенбаум, Андрій Макаревич, а поруч – улюблені письменники чи кіномистці, – Федір Достоєвський і Віліям Шек-

спір, Гарсія Маркес і Федеріко Феліні, Чингіз Айтматов і Тенгіз Абуладзе, Євген Клімов і Віктор Астаф'єв, Булат Окуджава і Валентин Распутін... І, що важливо, біля кожного з цих імен – цікаві, глибокі рефлексії з проєкцією на ту чи іншу ситуацію... От, скажімо, думка про оволодіння професією моряка: „Поки я учусь у Соболева і, частково, у Пікуля. Станюковича як учителя відкидаю. Він бреше“. Це про письменників-мариністів. Дуже цікаві альянзи на тему надпопулярної в „перебудовні“ роки айтматовської „Плахи“ чи не менш відомого тоді фільму „Покаяння“ Т. Абуладзе. Останній із творів, осмислений при завершенні щоденника, певно дуже вплинув на світоглядний і життєвий вибір Ф. Хмельковського – самому шукати дорогу до Храму й допомагати їй шукати іншим. У різних середовищах, у різних країнах і на різних континентах, де місіонерствував, „звільнившись на берег“, цей справді неординарний чоловік.

Винесені в заголовок слова з тексту щоденника, і прочитуються вони не тільки буквально, а й метафорич-

но: людина з багатим внутрішнім світом у протистоянні не тільки з затхлістю військової служби, а й із дегуманізуючою ортодоксією політсистеми.

Ф. Хмельковський мав безперечний літературний талант, він його вигранював, хоч і вдавався часто до самоіронії. Чи з цього приводу, чи з іншого. Він щиро й відверто аналізує в тексті власні думки й почуття, частіше – вельми самокритично, і це вочевидь побільшує нашу довіру до написаного ним. Автор щоденника – майстер діалогів і монологів, тонких пейзажних замальовок, стислих і влучних характеристик, неабиякий психоаналітик.

Можна сказати й так, що цей „Щоденник лейтенанта“ явив собою своєрідну прелюдію подальшого нетривалого, але яскравого, добро творчого й совісного буття Ф. Хмельковського в цьому непростому світі неспинної боротьби між Добром і Злом, світі, що його цьому чоловікові було „дано – пропускати все через себе“. Цю книгу справді краще читати...

ARKA

Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відеокасети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.

89 East 2nd St., New York, NY 10009

Tel.: (212) 473-3550

УКРАЇНСТВО В СВІТІ

УЛЮЧ НЕ ЗАБУВ СВОГО МИНУЛОГО

Василь Шлятич

УЛЮЧ, Польща. – 11-12 червня, після свята Вознесіння Христового, було відзначено сумну подію, а саме – 70 років з того дня, коли польське військо разом з бандами з околиць Улюч – велике українське село моїх предків. На той день, як щороку, вже у 27-ий раз з'їхалися улючани, їх нащадки, а також сусіди з околиць сіл і містечок, щоб відзначити цю сумну подію.

Громадою, співаючи церковні пісні, з піднесеними хоругвами, усі пішли до каплиці, щоб помолитися за жертви жителів Грушівки і Улюча. Серед присутніх були поляки і українці, православні, католики, яким історія ХХ ст. породила біль у серцях, пам'яті, душі.

На ці сумні святкування прибув і очолив спільне моління Митрополит Української Греко-Католицької Церкви у Польщі Євген Попович, який з гарними християнськими словами звернувся до присутніх, нагадав про долю нашого народу, якому прийшлося віддавати кров за те, щоб бути собою. Разом з ним служили отці сянницького деканату і о. Микола Костецький, парох з Гломчи, якому ці землі підпорядковані нині. Був також о. митрат Іван Антонович – парох сянницької православної церкви. Він стояв окремо і тихо молився. Я увесь час мрію, щоб разом з нами, українцями, у відзначенні сумних роковин взяв участь священник Римо-Католицької Церкви.

Очолити спільне моління Митрополит Української Греко-Католицької Церкви у Польщі Євген Попович.

Подяку усім за присутність і молитву склав Володимир Шуль – уродженець Грушівки, який разом з Ярославом і Софією Холявками є організатором усіх з'їздів в Улючі і Грушівці.

З-під каплички у Грушівці всі перейшли, або й переїхали, до Улюча на площу, де колись стояла гарна, дерев'яна церква під покровом св. Миколая, побудована у 1920-ті роки. Вона перетривала жорстоку війну, але не могла оборонитися перед комуністичною владою Польщі, коли був спалений Улюч, а його жителів у 1947 році розігнано по

усьому світі. В 1950-их роках її зруйновано. Залишилося тільки декілька пам'ятних могил з хрестами і зняті залізні хрести з бань церкви, які у хащах знайшли люди.

Під проводом Владика Є. Поповича почалися молитви за усіх тих, які терпіли зневажання й кров від поляків в часі післявоєнної трагедії. За молитву склав подяку Я. Холявка, який запросив усіх на гостину над Сяном. Люди почали співати народні і партизанські пісні. Урочистість тривала до пізньої нічної пори.

У неділю всі зійшлися біля церкви Вознесіння Христового, яка зали-

Церква Вознесіння Христового на горі Дубник.

шилася на горі Дубник, щоб бути присутніми на Літургії, яку відслужив о. д-р М. Костецький. Літургія була відслужена під хрестом, що біля церкви поставили учасники першого з'їзду. Біля хреста вмурована пам'ятна дошка, присвячена великому композиторові Михайлові Вербицькому, синові цих земель, авторові музики до українського національного гімну.

На закінчення святкувань, біля церкви і пам'ятної дошки я мав нагоду прочитати два свої вірші про долю Улюча, а далі бандуристки з Дрогобича дали свій концерт. У святкуваннях взяв участь Єжи Адамський – вїйт з Дидні, якому підпорядкований нинішній Улюч. За його прихильне ставлення до українців щиро дякували організатори зустрічі.

День Незалежності України святкували в Ізраїлі

Дипломати Посольства України в Ізраїлі зустрічають гостей. (Фото: Світлана Глаз)

Світлана Глаз

ТЕЛЬ-АВІВ. – 14 вересня в Музеї Ізраїля відбулося офіційне прийняття з нагоди 25-их роковин незалежності України, організоване Посольством України в Ізраїлі з підтримкою почесних консулів України в Єрусалимі та Хайфі Офера Кержнера і Арона Майберга.

В залі зібралися шанувальники і прихильники України, аби побажати державі в ці нелегкі часи миру, висловити підтримку. Виступили Посол України в Ізраїлі Генадій Надоленко та Міністер ізраїльського уряду Софа Ландвер, яка зазначила великий внесок у розвиток Ізраїля вихідців з України, які

були і президентами і прем'єрами країни, а також людей, які привезли і запровадили свою неповторну кольоритну культуру.

Пролунали державні гімни України та Ізраїля у виконанні Світлани та Михайла Бендиківих. А далі відбувся концерт української музики, пісні, танцю, в якому взяли участь співаки й танцювальні дитячі колективи – Фелікс Лівшиц, Олена Кареліна, Людмила Ясинська, група „Яблуко та мед“ під керівництвом Анатолія Гейка, танцювальний колектив „Квіти веселки“.

На святі побували представники духовенства, ізраїльського уряду, дипломатичних місій, громадських організацій та преси.

Гості вечора – викладач Марія Фуксман з ансамблем „Квіти веселки“.

Г. Надоленко подякував за теплі слова вітання і щирі побажання та висловив сподівання на подальші позитивні зв'язки України та Ізра-

їля не лише на державному, дипломатичному рівнях, але і на рівні повсякденного спілкування людей, історія яких тісно переплелася.

LAW OFFICES OF ZENON B. MASNYJ, ESQ.

In the East Village since 1983

Serious personal injury, real estate for personal and business use, representation of small and mid-size businesses, securities arbitration, divorce, wills and probate.

(By Appointment Only)

29 EAST 7th STREET
NEW YORK, NEW YORK 10003

(212) 477-3002

zblasnyj@verizon.net

Друкарня COMPUTOPRINT Corp.

Established 1972

Clifton, New Jersey

виконує друкарські роботи:

- книжки (в твердій і м'якій оправах)
- журнали (з експедицією, або без)
- канцелярські друки
- весільні запрошення (в укр. і англ. мовах)

Ваші замовлення виконуємо сумлінно, скоро і на час та з 40-літнім досвідом!

973-574-8800

Fax: 973-574-8887

e-mail: computopr@aol.com

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Зібралися в пам'ять Богдана Лепкого

Тетяна Будар

БЕРЕЖАНИ, Тернопільська область. – 75 років тому, 21 липня 1941 року, перестало битися серце талановитого письменника Богдана Лепкого. 21 липня біля пам'ятника, до якого поклали квіти шани, Панахиду відслужили оо. Василь Онищук, Степан Братців, Омелян Легета.

У залі музею відеопрезентацію про життя і творчість Б. Лепкого провела директор музею Грина Урман. Про поїздки бережанців на його могилу у Краків (поет похований у гробівці свого товариша Ігнатія Шайдзіцького) розповів багатолітній диригент народного аматорського хору „Просвіта“ Зиновій Головацький.

Панахиду в пам'ять Богдана Лепкого відслужили оо. Василь Онищук, Степан Братців та Омелян Легета. (Фото: Тетяна Будар)

В Острозі закінчилася мистецька виставка

Наталія Веляник

ОСТРОГ, Рівненська область. – Закінчилася мистецька виставка під відкритим небом, темою якої були дерев'яні церкви Острозького краю. Опісля виставка відкрилася 10 серпня у мистецькій галерії Національного університету „Острозька академія“.

Проректор з навчально-виховної роботи академії Руслана Каламаж повідомила, що роботи мистців експонуватимуться в галерії до зими з метою детального ознайомлення студентства з полотнами.

Участь у виставці узяли художники зі Львова, Києва, Рівного, Хмельницького та інших міст.

Проректор з навчально-виховної роботи Острозької академії Руслана Каламаж та краєзнавець Микола Бендюк. (Фото: Наталія Веляник)

Пограбували мавзолей Котовського

Сергій Горицьвіт

ПОДОЛЬСЬК, Одеська область. – 15 вересня у мавзолеї, де похований командир 2-го кавалерійського корпусу Червоної армії Григорій Котовський, його шаблю і ордени украли, скляне віконце на саркофагу розбили, останки пошкодили.

Г. Котовський зробив кар'єру від кримінального злочинця до командира корпусу і був визнаний героєм громадянської війни.

6 серпня 1925 року, під час відпочинку в радгоспі „Чебанка“, Г. Котовського застрелив його знайомий Меєр Зайдер, на прізвище „Майорчик“. Мотивація вбивства не з'ясована. Убивця був схоплений, але потім звільнений від покарання і невдовзі несподівано загинув. Після смерті, тіло Г. Котовського було забальзамоване й покладене в мавзолеї у місті Бірзула, яке дістало назву Котовськ. У травні цього року місто перейменували на Подольськ.

Криголам визнали судном року

Сергій Горицьвіт

ОДЕСА. – Німецький журнал „Hansa“, який щорічно визначає найкраще судно, побудоване в Німеччині, цього разу визнав переможцем аварійно-рятувальний криголам „Мурман“, проєкт якого розробило Морське інженерне бюро з Одеси.

„Мурман“ є криголамом необмеженого району плавання, призначеним для аварійно-рятувального чергування в районах судно-

плавства, рибного промислу, морських нафтових і газових промислів, надання технічної підтримки і допомоги в районах небезпечних для мореплавання і добування морепродуктів, обслуговування транспортних операцій у портах.

Британська компанія „Rolls-Royce“ і норвезька суднобудівна компанія „Kleven“ підписали контракт на побудову двох кораблів для плавання у крижаних водах Арктики.

Аварійно-рятувальний криголам „Мурман“. (Фото: „Думска.net“)

Знайдено рідкісне видання

Світлана Орел

КРОПИВНИЦЬКИЙ. – Колекціонер Андрій Бадюля став власником раритетного видання – другого числа „Етнографічного вісника“ 1926 року. Це журнал Української Академії Наук, що неперіодично видавався у 1925-1932 роках. Всього вийшло у світ 10 книг.

Колекціонер випадково виявив часопис у пункті прийому старих паперів. Він був своєрідно замаскований: зшитий разом з третім числом вісника. Справа була в публікації „Легенди про старика“, записаній

у Харкові у 1922 році. За формою дитячої казки криється констатація жахливих кривавих подій, що відбувались в Україні у 1920-их роках. Після показового процесу Спілки Визволення України видання у 1932 році було розгромлене, більшість його авторів репресована.

Колекціонер марно звертався до кількох наукових бібліотек столиці з пропозицією розмістити на їхніх електронних ресурсах це унікальне видання. Нині другий номер „Етнографічного вісника“ доступний на веб-сторінці обласної бібліотеки ім. Дмитра Чижевського.

Виявили кам'яні голови

Євген Цимбалюк

РІВНЕ. – Військове відомство України відмовилося від Тараканівського форту, потужної колись і занедбаного протягом останніх десятиліть цитаделі. Форт перейшов у територіальну власність Рівненщини.

Активісти з „Козацької варті“ і Тараканівської сільської ради об'єдналися, аби звільнити форт від чагарників та заростей.

Фортеця здивувала їх своїми таємницями. Зокрема було знайдено залишки скульптур, які мають стати цікавими експонатами музею, який планують створити на базі форту.

Кам'яні голови в руїнах Тараканівського форту. (Фото: Євген Цимбалюк)

ПЛАСТ

Крайова Пластова Старшина оголошує, що

XXXIV Крайовий

Пластовий З'їзд в США

відбудеться 22-23 жовтня 2016 року

в Клівленді при готелю

Holiday Inn Cleveland South - Independence

www.hiindependence.com

21-го жовтня 2016 року

Крайовий З'їзд Сеніорату

від 7-ої до 9-ої вечора

Реєстраційні матеріали доступні на пластовій мережі
США www.plastusa.org.

Про бойові...

(Закінчення зі стор. 6)

для військовиків (стрільці, підстаршини, старшини), які, виконуючи свої обов'язки в складі бойових частин чи штабів визначилися особливим вояцьким чином.

У 1945-1953 роках було нагороджено 747 осіб, зокрема орденом I класу – 41 особа, зокрема рядові стрільці та командири різного рівня – штабники та політвиховники, кур'єри та зв'язкові, члени Проводу ОУН та члени УГВР. Загалом 73 відс. відзначених названі правдивими прізвищами, а 27 відс. наразі відомі тільки за псевдами. Приблизно 62 відс. були відзначені посмертно. Серед

відзначених найвищим орденом були також члени Пласту.

Мабуть, у всіх країнах остаточною рекомендацією надати найвищий орден за героїзм робить головне військово-керівництво, але церемонію вручення відзнаки переводить глава держави. Наприклад у Великій Британії – король чи королева, в США – президент. Для УПА це був би президент УГВР, виконувач його обов'язків чи голова Генерального Секретаріату УГВР. Але у обставинах визвольної боротьби це було просто неможливим. Отже, накази ГВШ чи їх відписи-передруки були святково відчитані на збірці відділу перед лавою вояків чи підпільників або у криївці при свічці, де всі стояли на струнко.

Інтенсивні Курси Англійської Мови

Всі рівні володіння мовою • Англійська мова для підприємництва
Вдосконалення вміння писати і читати • Підготування до іспиту TOEFL
Повний вибір курсів Apple iMac Photoshop та Office for Mac
"English through the Arts" - Центр Діяльності

Spanish-American Institute

служить міжнародним студентам на Times Square від 1955 р.

240 West 35th Street, 2nd Floor, Manhattan, NY 10001

Тел.: 212-840-7111 • Факс: 646-766-0302

Info@sai.nyc • www.sai.nyc

SKYPE: StudentClub • www.FaceBook.com/StudentClub

*This school is authorized under Federal Law to enroll non-immigrant alien students.
Registered by the Department of Education of the State of New York.*

*Це найкраще місце для
збереження ваших
ощадностей!*

Інтернет: www.sumafcu.org

**Завантажте наш мобільний додаток
для зручності контролю за рахунками!**

Шукайте **SUMA FCU Mobile**

- Депозит чеків
- Перегляд балансів та історії транзакцій
- Перекази між рахунками та оплата позичок
- Оплата рахунків та більше

Телефонуйте 914-220-4900.

Головне Бюро

125 Corporate Blvd
Yonkers, New York 10701
Tel: 914-220-4900
Fax: 914-220-4090
1-888-644-SUMA

E-mail: memberservice@sumafcu.org

Філія в Йонкерсі

301 Palisade Ave
Yonkers, NY 10703
Tel: 914-220-4900
Fax: 914-965-1936

E-mail: palisade@sumafcu.org

Філія в Спрінг Валі

16 Twin Ave
Spring Valley, NY 10977
Tel: 845-356-0087
Fax: 845-356-5335

E-mail: springvalley@sumafcu.org

Філія в Стамфордї

39 Clovelly Road
Stamford, CT 06902
Tel: 203-969-0498
Fax: 203-316-8246

E-mail: stamford@sumafcu.org

Філія в Нью-Гейвен

555 George St.
New Haven, CT 06511
Tel: 203-785-8805
Fax: 203-785-8677

E-mail: newhaven@sumafcu.org

З глибоким смутком повідомляємо друзів і громаду, що з волі Всевишнього, 21 липня 2016 року в Торонто, Канада відійшла у вічність

**св. п.
ІРЕНА РОМАНА НОСИК**

мисткиня, маляр

Ірена закінчила студії мистецтва в Інзбруцькому Університеті та у відомого мистця Т. Кірхмаєра в Австрії. Брала участь у виставках в Європі, Америці і Канаді. У Канаді продовжувала студії в Toronto College of Art і працювала на біологічному Факультеті Торонтонського Університету як науковий маляр (Science Artist)

з любов'ю працюють:
Маріка Голіната і Таїса Богданська
Микола і Маріон Голінаті з родиною
Зеновія Денека (Носик)
Орест і Ірина Денека з родиною
Роман Денека
Юрій і Марійка Носик з родиною
Людмила і Юрій Шанта в імені друзів

В сороковий день відбулися відправи в Торонто, Вініпегу, Ньюарку і Лондоні.

Похорон відбудеться в суботу, 15 жовтня 2016 року, о год. 9-й ранку в церкві св. Івана Хрестителя, Newark, NJ а відтак на цвинтарі св. Андрія, South Bound Brook, NJ.

Нехай спокійно спочиває в Бозі.

Вічна їй пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 23 вересня 2016 року мирно відійшов на вічний спочинок наш найдорожчий Чоловік, Батько і Діди

св. п. інж. Ростислав Ратич

У смутку залишилися:

дружина - Галя з дому Гира
дочки - Надя і Христя
син - Роман з дружиною Олесею
дочка - Таля Черник з чоловіком Ігорем
внуки - Юліянна, Катерина й Іван Черник,
Микола й Аня Ратич
родина в США, Канаді та Україні

Р. Ратич народився 19 січня 1930 року в Рогатині, Україна. У 1944 році родина виїхала до Байройту, Німеччина, де закінчив Гімназію. Родина емігрувала до Америки в 1949 році і оселилася в Edison, NJ.

Ростик служив в армії США під час Корейської війни та працював довгі роки як електричний інженер для Bendix/Allied Signal. Покійний належав до Української католицької парафії Покрови Пресвятої Богородиці в New Brunswick, NJ, 1-го пластового куреня ім. д-р О. Тисовського, був співосновником пластових станиць в Elizabeth і New Brunswick, NJ, та членом Українсько-Американських ветеранів в North Port, FL.

Панахида - в п'ятницю 30 вересня, о год. 7:30 веч. у Flynn and Son/ Koyen Funeral Home, 319 Amboy Ave., Metuchen, NJ 08840

Похорон - в суботу, 1 жовтня, о 10:30 ранку в церкві Покрови Пресвятої Богородиці, 80 Livingston Ave, New Brunswick, NJ, а відтак на St. Peter's cemetery.

Вічна йому пам'ять!

Пожертви в пам'ять покійного можна скласти на «PLAST USO» або «UESA» Товариство Українських інженерів Америки, стипендійний фонд. Можна переслати пожертви с/о Raticz at 159 Vineyard Road, Edison, NJ 08817.

Ділимося сумною вісткою, що 25 вересня 2016 року у Мориставні, Нью Джерзі, по тяжкій недузі відійшла у вічність

**св. п.
Лідія (Пеленська) Паславська**

народжена 26 серпня 1931 року у Львові, Україна донька посла Зеновія та Софії (Ластовецької) Пеленських

Парастас буде відправлений в п'ятницю, 30 вересня 2016 року, о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Par-Troy Funeral Home, 95 Parsippany Rd., Parsippany, NJ.

Похоронні відправи - в суботу, 1 жовтня, о год. 9:00 ранку з Української католицької церкви св. Івана у Whippany, NJ, на цвинтар св. Андрія в South Bound Brook, NJ

У глибокому смутку залишилися:

чоловік - Богдан Паславський
син - Михайло з дружиною Ліліаною
донька - Марія з чоловіком Майкелом Гіллер
донька - Ольга з чоловіком Ігорем Палюхом
внук - Богдан з дружиною Дарією та правнучкою Зоряною
внучка - Анастасія-Софія Палюх
внучка - Оксана з чоловіком Дакота Демаріс і правнуки Чарлі-Мей та Кенні
двоюрідний брат - Андрій Ластовецький та ближча і дальша родина в Америці та Україні.

Вічна їй пам'ять!

З великим болем повідомляємо, що в неділю, 11 вересня 2016 року, у Глен Спей, Нью-Йорк, проживши 94 роки відійшов у Божу вічність наш улюблений Батько, Дідо і Прадідо

св. п. Іван Назаркевич

нар. 29 березня 1922 року в селі Дернів, Україна чоловік св. п. Анни Капуцак-Назаркевич син св. п. Григорія Назаркевича і св. п. Анни Вантух-Назаркевич брат св. п. Стефана і Гені Назаркевич дідо св. п. Івана С. Кузіва

Іван був власником NBKN Real Estate Corp. в Нью-Йорку, членом і благодійником Української греко-католицької церкви св. Юра в Нью-Йорку та церкви св. Володимира в Глен-Спей, Нью-Йорк. Він служив в Українській повстанській армії (УПА) та був членом фундації UACF, від якої він отримав визначну грамоту.

Із скромного початку Іван побудував успішний бізнес в Америці. Він був одним із засновників і допоміг побудувати своїми руками Українську католицьку церкву св. Володимира в Глен-Спей. Іван з покійною дружиною Анною подарували фонди на будову каплиці в селі Фитьків, Україна. Він присвятив своє життя сім'ї та різним благодійним цілям в Америці й Україні. Він залишив нам у спадок хоробрість і любов, чим ми є дуже горді.

Залишені у безмежній скорботі і смутку:

дружина - Ірина Назаркевич
дочка - Софія Бланарович з чоловіком Юрієм
дочка - Оля Кузів з чоловіком Святославом
дочка - Стефка Назаркевич з чоловіком Рон Тремба
внуки - Адріан Бланарович, Орест Бланарович з дружиною Христіною
внучки - Леся Татунчак з чоловіком Борисом, Наталя Кузів,
Юліяна Тремба
правнуки - Зенон Бланарович і Максим Бланарович
родина в Америці й Україні.

Вічна пам'ять!

Панахида відбулася 13 вересня 2016 року в Gray-Parker Funeral Home, Port Jervis, NY.

Заупокійна свята літургія була відслужена о. Ярославом Костицом, 14 вересня 2016 в церкві св. Володимира, Глен Спей, Нью-Йорк. Похорон відбувся на кладовищі св. Духа в Гемптонбургу, Нью-Йорк.

У 40-й день відгоду у вічність буде відслужена панахида у п'ятницю, 21 жовтня 2016 року, в 8:30 ранку в католицькій церкві Св. Юра, Нью-Йорк.

Меморіальні пожертви можна складати на: UCCA - New York City Branch, 203 Second Ave., New York, NY 10003 Attn: Ivanka Zajac, 59th Brigade Fund.

Oblast Memorials

PO Box 746, Chester, NY 10918
845-469-4247 E-mail: oblast@optonline.net

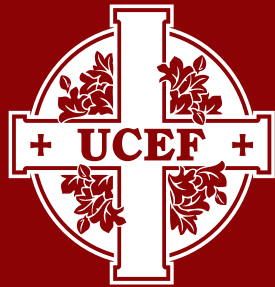
ОБСЛУГОВУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ В NY/NJ/CT/PA

З ВИРОБОМ ЗНАМЕНИТИХ

~ ПAM'ЯТНИКІВ ~ МАВЗОЛЕЇВ

НА ВАШЕ БАЖАННЯ МОЖЕМО ЗУСТРІТИСЯ З ВАМИ
У ВАШОМУ ДОМІ, ЩОБ ОБГОВОРТИ ВАШ ПРОЄКТ.

КАМПАНІЯ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

A NEW GENERATION for A NEW UKRAINE!
НОВЕ ПОКОЛІННЯ для НОВОЇ УКРАЇНИ!

НЕДІЛЯ
6-го ЛИСТОПАДА
 Готель Сейнт Ріджис
 2 іст 55-та вулиця на 5-ій авеню
 Зал 20-го поверху – 1:00 п.п.

НЬЮ ЙОРК
БЛАГОДІЙНИЙ БЕНКЕТ
для ПІДТРИМКИ УКУ

ДОПОВІДАЧІ:

д-р Лілія Гриневич
 Почесний Сенатор УКУ,
 Міністр освіти та науки України

д-р Борис Люшняк
 Колишній в.о. головного лікаря
 США, Контр-адмірал Служби
 охорони здоров'я США

МУЗИЧНИЙ СУПРОВІД:

Софія Федина
 Українська співачка,
 Активна громадська діячка

БЛАГОДІЙНІ БАНКЕТИ ВІДБУДУТЬСЯ ТАКОЖ В:

13.10
КАЛГАРІ

23.10
ЛОС-АНДЖЕЛЕС

29.10
ФІЛАДЕЛЬФІЯ

30.10
ЧИКАГО

05.10
МОНРЕАЛЬ

06.11
ТОРОНТО

06.11
НЬЮ-ЙОРК

11.11
ВАНКУВЕР

3.12
КИЇВ

RESERVATIONS can be made online at: <https://nyc-nov6-ucu.eventbrite.com>